



AUSTRALIJOJOS LIETUVIŠIS



Australijos Lietuviš

Pirmasis lietuvių laikraštis Australijoje

Prenumerata: metams £2.10.0, pusei metų 26/0, atskiro numerio kaina 1/9. Užsienin kaina ta pati. Skelbimai: 10/0 už skilties colį. Nuolatinams skelbėjams žymi nuolaida. Smulkūs skelbimai: iki 14 žodžių 4/0; už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus. Užuojaus, sveikinimai ir pan. 10/0. Adresas: "Australijos Lietuviš", 35 Cator St., Hindmarsh, S. A. Tel. LU 5827

THE AUSTRALIAN LITHUANIAN
The first Lithuanian Periodical in Australia
Publisher: Jurgis Glušauskas

Printed and published by Australijos Lietuviš Publishing Co., 35 Cator St., Hindmarsh, S. A. Phone LU 5827

DISAVAITINIS AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

ŠEŠTIEJI METAI

Kaina/Price 1/9 Adelaide, 1953 m. gruodžio/Dec. 1 d. Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical

Nr. 24(135)

Trys geri dalykai Rusijoje

Amerikietė Perle Mesta, kuri padarė nemažą kelionę po Sovietų Rusiją, baigdamas tos kelionės aprašymą, rašo:

"Rusijoje yra trys geri dalykai. Pirmasis — tai kaviaras. Antrasis — degtinė. Trečiasis, visų geriausias, yra viza išvažiuoti į užsienį."

Jos nuomone, didžiausia Sovietų Rusijos dovana vaikui, moteriai ar vyrui tai yra leidimas išvažiuoti iš Sovietų Rusijos.

Išvados, kaip matome, labai teisingos. Mes tai labai gerai žinome.

1000 POLICININKŲ DALYVAVO AREŠTUOJANT KOMUNISTŲ VADĄ

Lapkričio 22 dieną 1000 Prancūzijos policininkų dalyvavo areštuojant komunistų profesinių sąjungų lyderį Benoit Frachon. Įsakymas jį suareštuoti jau buvo duotas kovo mėnesį, bet Frachon visą laiką slapstėsi ir nebuvo galima jo surasti. Šį kartą jis darė pranešimą viename mitinge ir sėdantį automobilį visi ramiai buvo areštuotas. Rezervė buvo apie 1000 policininkų, nes bijota, kad komunistai, kurie dalyvavo mitinge, gali bandyti jėga išlaisvinti savo vadą. Tačiau viskas išsėjo ramiai.

Viena kita Australijos komunistų vadovaujama unija taip pat pasiuntė Prancūzijos vyriausybei protestą dėl Frachono arešto.

PRANCUZIJOJOS UŽS. REIKALŲ MINISTERIS BEKALBĖDAMAS APALPO

Prancūzijos užs. reikalų ministeris M. Bidault, kalbėdamas parlamente apalpo ir buvo išneštas. Jis įtikinėjo parlamento atstovus apie būtiną reikalingą ratifikuoti Europos Armijos sutartį, pagal kurią ir vokiečiai lygia teise dalyvauja toje armijoje. Prancūzai, kaip žinom, labai priešinosi Vokietijos apginklavimui, bijodami, kad Vokietija gali užvaldyti visą tą armiją. Bidault įrodinėjo, kad sutartis turėtų būti ratifikuota dar prieš Bermudo konferenciją, kur susitiks trys didieji. Ypatingai amerikiečiai spaudžia, kad sutartį prancūzai greičiau ratifikuotų.

SUSIJAUDINIMAS AMERIKOJE DĖL BUVUSIO SOVIETŲ ŠNIPŲ

Anti-amerikinės veiklos tyrinėjimo komisija rado, kad 1946 metais prezidentas Trumanas paskyrė M. White Tarptautinio Monetarinio Fondo direktoriumi, kuris buvęs Sovietų Sąjungos šnipas ir apie tai prezidentas buvo informuotas. Mr. White mirė 1948 metais. Dėl šio įvykio iškviestas aiškintis ponas Trumanas ir kiti aukšti USA pareigūnai.

MELBOURNO LIETUVIŲ MEGĖJŲ TEATRAS

š. m. gruodžio mėn 12 d., (šeštadienį), Carmelite Hall, Middle Park, stato H. Andersen'o 3-jų veiksmų pasaką

KELIONĖS DRAUGAS

Bilietus galima įsigyti sekmadieniais, bibliotekos salėje pas p. Antanaitį, arba vaidinimo dieną prie įėjimo.

Pradžią 7.30 val. vak. Važiuoti iš Collins St., tram. Nr. 9 arba 10 iki 26 sustojimo.

BEDARBIŲ SKAIČIUS AUSTRALIJOJE VIS MAŽĖJA

Darbo ministerijos paskelbti duomeniai rodo, kad per spalio mėnesį bedarbių skaičius visoje Australijoje sumažėjo 4.603-mis. Bendras bedarbių skaičius tą mėnesį buvo 13.925. Jau 10 mėnesių, kai bedarbių skaičius mažėja.

Neužimtų darbo vietų spalio mėnesį buvo 31.771. Toms vietoms užimti daugiausiai reikalingi specialistai, gi bedarbiais yra daugiausia nekvalifikuoti darbininkai.

ANGLIJOS KARALIENĖS KELIONĖ APLINK PASAULĮ

Lapkričio 23 dieną Anglijos karalienė Elizabeta Antroji pradėjo didžiulę kelionę aplink pasaulį. Ji padarys iš viso apie 50.000 mylių kelionę. Tokios kelionės nėra padaręs nė vienas Anglijos monarchas visoje istorijoje.

Su karaliene keliauja jos vyras Edinburgo kunigaikštis ir eilė palydovų.

Australijoje karalienė bus vasario mėnesiais, o į Londoną grįš gegužės 15 dieną.

Anglijos Lordų Rūmai, prieš karalienės išvykimą, priėmė Regentų Tarybos įstatymą, kuriuo paskirti asmenys pavaduoti karalienę, jeigu ji staug mirytų. Regentų Taryba tada valdytų Anglijos imperiją kol šiuo metu penkių metų įpėdinis Charles sulauktų pilnų metų.

Šios kelionės tikslas, reikia manyti, sustiprinti Imperijos ryšius, nes Anglijos dominijos bei kolonijos vis labiau tolsta nuo Anglijos.

SOVIETŲ PASTANGOS SUSKALDYTI VAKARŲ EUROPA

Sovietų atstovas Vyšinskis Jungtinėse Tautose pasakė didelę kalbą, kurios svarbiausias tikslas — suskaldyti Vakarų vieningumą. Daugelis jo (ir kitų Sovietų atstovų) kalbos motyvų jau seniai žinomi ir nublankę. Jis, pavyzdžiui, vėl pakartotinai reikalavo kategoriškai uždrausti atominį ginklų vartojimą, sumažinti vienu trečdaliu armijas (žinoma, tik ne Sovietų), likviduoti visas Amerikos karines bazes ir uždrausti karo propagandą. Toliau Vyšinskis pareiškė, kad JAV-bių ekonominė politika visais būdais stengiasi sužlugdyti Anglijos ūkį.

Jam atsakė Anglijos atstovas Jungtinėse Tautose Mr. Selwyn Lloyd. Jis pareiškė, kad veltui ponas Vyšinskis stengiasi įvairyti pleišną tarp Amerikos ir Anglijos. Šių didžiųjų tautų santykiai dar niekada nėra buvę tokie glaudūs, kaip šiandieną ir jokia Sovietų pastanga neįstengs jų nutraukti. Jo žodžiais, Amerikos karinės bazės yra ne tam, kad grąsintų Sovietams, bet tam, kad sukludytų rusiškojo bolševizmo išgalėjimą pasaulyje.

IR KIAULĖS SKRENDA LĖKTUVAIS

1000 kaulių iš Londono nuskrido į Belgradą (Jugoslaviją) lapkričio mėnesį. Kiaulės skintos į valstybinius žemės ūkius, kad sustiprintų bekonų gamybą Jugoslavijoje. Matomai, ir Jugoslavijoje, eksperimentuojant bolševikinį ūkį, jis visai sunyko, kad net kiaušes reikia iš Anglijos gabentis lėktuvais.

RŪPINASI PANAIKINTI PRIVERČIAMOUSIUS DARBUS

Per Jungtinių Tautų spaudos atstovams padarytus pareiškimus buvo nušviesta, kur ir kiek priverčiamasis darbas yra praktikuojamas Europoje. V. Sidzikauskas, LLK pirmininkas, pažymėjo, kad

Pabaltijo kraštuose bendrosios darbo sąlygos priverčiamoj darbo stovyklose yra panašios į tas, kurios įvestos ir kituose pavergtuose Vidurio ir Rytų Europos kraštuose.

Simtai tūkstančių lietuvių, latvių ir estų buvo deportuoti į tolimiausius Sov. Sąjungos pakraščius. Tačiau pabaltiečiai yra įsitikinę, kad laisvasis pasaulis galų gale pasipriešins šiems mūsų amžiaus brutalumams ir blygėbėms. Dr. O. Pehr papasakojo apie darbo stovyklas Lenkijoje. Čia komunistai savo brutalumų pralenkia net kapitalizmo pionierius ir jų metodus žymiai pagerino. Milio Mileff nurodė, kad Bulgarijoje bolševikinių priverčiamųjų darbų teroro sistema bus palietusi apie 2 milijonus blygų iš bendro 7 mil. gyventojų skaičiaus. Laisvosios Čekoslovakijos vardu kalbėdamas Jan Papanek nurodė, kad į priverčiamą darbo stovyklą Čekoslovakijoje sugrūsta apie 15% visų dirbančių čekų. Iš Rumunijos atstovo tremtyje Ch. Davillo pranešimo paaiškėjo, kad iš 16 mil. krašto gyventojų beveik 600.000 suvaryti į 73 darbo stovyklas. Jo teigimu, pavergtuose kraštuose įvestas priverčiamasis darbas sudaro vieną iš didžiausių kliūčių

tikrajai taikai įgyvendinti. Vengro Dr. Tibor Eckhardto pareiškimu, sugrūstų į stovyklas vengrų skaičius siekia apie 150.000.

Pranešėjai nurodė, kad pasaulis aiškiai mato, jog Pabaltijo kraštuose, Čekoslovakijos, Bulgarijos, Lenkijos ir kt. pavergtųjų valstybių gyventojai priverčiami paklusti terorui tik visiškai paneigus jų asmenis vertybes ir degradavus prie gyvulio lygmenį sąlygų. Ir pats

JT Ad Hoc Komitetas savo 621 puslapio pranešime konstatavo, jog priverčiamasis darbas politiniams tikslams buvo naudojamas Sov. Sąjungoje, jos satelininėse valstybėse ir Pabaltijo kraštuose.

Prieita išvada, jog priverčiamasis darbas, kad ir kokiomis rūšimis jis reikštųsi, turi būti panaikintas.

Mūsų veiksniai rūpinasi, kad tas klausimas būtų iškeltas Jungtinėse Tautose ir jų pasmerktas, o specialusis komitetas, veikiąs prie Jungtinių Tautų, paverstas nuolatinio organu. Jo uždavinys būtų ištirti visas darbo sąlygas ir rūpintis, kad ateity būtų pasaulyje išvengta panašių priverčiamoj darbo ar vergijos sąlygų. VLIKas, patyręs, kad Jungt. Tautos greitai laiku iš visų pusių nagrinės įrodymus dėl priverčiamoj darbo sistemos buvimo, prėgė atitinkamą raštą Jungt. Tautų generaliniam sekretoriui ir JT dabartinės sesijos pirmininkei Indijos atstovei p. Pandit Nehru.

NAUJAS TITO GRASINIMAS DĖL TRIESTO

Jugoslavijos prez. marš. Tito pareiškė, kad Trieste A zonos perdavimas Italijai sukels karinį konfliktą tarp abiejų valstybių. Jis pasakė, kad būtų klaidinga galvoti, jog Jugoslavijos pasipriešinimas anglo-amerikiečių nutarimui Trieste A zonos atžvilgiu yra žlugęs. Tarp kita ko jis pareiškė, kad negalima tikėti, jog Jugoslavija būtų pasirodusi dideliu kompromisu ir kad ji turėtų sutikti su Vakarų sąjungininkų nutarimu. Jis kritikavo anglo-amerikiečių karinę vyriausybę, dėl Trieste A zonoje gyvenančių Jugoslavijos piliečių persekiojimo ir "senų Italijos fašistų įstatymų" palaikymo. Jis dar kartą atmetė Italijos min. pirmininko (Signor Pella) pasiūlymą dėl plebicio pravedimo Trieste A zonoje.

LĖKTUVAS DU KARTU GREITESNIS UŽ GARSĄ

JAV-bėse išbandytas raketinis lėktuvas, kuris pasiekė greitį 1327 mylias (apie 2130 km.) per valandą. Juo skrido pilotas Scott Crossfield. Tuo būdu naujas lėktuvas greitesnis už garsą 2,01 karto.

Šis lėktuvas buvo iškeltas lėktuvnešio B-29 iki 32.000 pėdų aukščio ir paleistas. Raketinis lėktuvas per tris pilna jėga skridimo minutes sunaudavo 3 tonas skysto kuro. Didžiausias greitis pasiekė 60.000 pėdų (apie 17 km) aukštyje. Nusileidus pilotas pareiškė, kad jis jautėsi visai gerai, tik truputį skaudėjo pilvą...

PASIKEIS ATOMINĖMIS ŽINIOMIS

USA, Anglijos ir Kanados atomo tyrinėjimų institucijos nutarė pasiukeiti žiniomis apie atominės energijos pritaikymo galimumus pramonėje. Tuo tarpu nebus keičiamasi žiniomis apie įvairius slaptus ginklus.

Gilias skausmo paliestiems Bronislavai ir Emanueliui Pankevičiams bei artimiesiems, motinai

Reginai Pankevičienė
mirus, nuoširdžiai užjaučia
Vyr. sktn. A. Krausas
PLSS Australijos Rajono Vadas ir Melbourne Skautininkų Ramovės Pirmininkas

A.† A.

Reginai Pankevičienė
mirus, Jos vyrui, sūnui ir mar- ir ponią Bronę Pankevičius gilaus liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi
Jonas Mingaila

Reginai Pankevičienė
mirus, Jos vyrui, sūnui id mar- čiai reiškiamie nuoširdžią užuo- jautą
M. B. Juškai

Reginai Pankevičienė
mirus, liūdintiems Stanislovui, Emanueliui ir Bronėi gilią užuo- jautą reiškia
L. N. Masiuliai
Adelaide

Mūsų Židinio nuoširdžius narius Bronislavą ir Emanuelį Pankevičius bei artimuosius, gilaus skausme, motinai

Reginai Pankevičienė
mirus, broliškai užjaučia
Melbourne Senųjų Skautų "Liepsnojančios Lelijos" Židinis

BUVĖS ALB KRAŠTO VALDYBOS PIRMININKAS JUSTINAS VAIČAITIS ATSIŠVEIKINA "AUSTRALIJOJOS LIETUVIO" SKAITYTOJUS

P-nas Justinas Vaičaitis, išvykdamas iš Australijos į JAV-bes, atsiuntė AL redaktoriaus vardu laišką, kuriuo atsišveikina su AL redakcija, bendradarbiais ir skaitytojais. Štai jo laiškas: "Australijos Lietuvių" Redaktoriui, ADELAIDE, SA.

Gerb. pone Glušauskai, "Australijos Lietuviš", kukliai gimęs palapinėje ir Jūsų rankose pasiekęs dabartinį lygį, yra reikšmingas kultūrinis ir visuomeninis faktorius mūsų lietuviškoje šeimoje šiame krašte. Jis yra gražus įnašas į Australijos Lietuvių Bendruomenę, prisidėjęs prie jos sekmingesnio organizavimo ir veiklos.

Išvykdamas iš šio krašto dėkoju Jums už asmeniškai ir laikraščio skiltyse rodytą bendruomeninės minties supratimą. Linkiu Jums geros kloties, tikėdamasis, kad "Australijos Lietuviš" ir toliau augs ir stiprės.

"AL" skaitytojams prašau palinkėti asmeninės gerovės ir perduoti mano troškimą galimai greičiau pasimatyti laisvoje Tėvyneje.

Šia proga prašau laiško skiltyse padėkoti Adelaidės visuomenininkams ir Adelaidės ALB Apylinkei už jų ir darnų darbą. Man buvo malonu dirbti su Adelaidės Apylinkė, kuriai linkiu ir toliau rodyti visuomeninio darbo ir sugyvenimo pavyzdį.

Mano bičiuliams Adelaidėje ir Melbourne nuoširdžiai dėkoju už kvietimą atvykti atsišveikinti. Laikas ir aplinkybės, deja, neleidžia man pasinaudoti maloniu kvietimu, todėl tenka iš tolo sakyti iki greito pasimatymo. Dar kartą linkėdamas Jums, "Australijos Lietuvių" ir jo skaitytojams sėkmingos ateities, pasilieku Jūsų

J. Vaičaitis
Manome, atspėsimė Gerb. Skaitytojų mintis, išvykstančiam p-nui Vaičaitiui tarę:

— Laimingos kelionės per plačiuosius vandenynus ir iki pasimatymo Laisvoje Lietuvoje!

A.† A.

Reginai Pankevičienė
mirus, psktn. Emanueliui ir psktn. Bronėi Pankevičiams bei ponui Stasiui Pankevičiui nuoširdžią ir gilią užuojautą reiškia
Viktorijos-Tasmanijos Tuntas

A.† A.

Reginai Pankevičienė
mirus, ASS Melbourne Skyriaus Valdybos Pirmininką senj. pasktn. Emanuelį Pankevičių bei jo artimuosius gilaus liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi
Akademinio Skautų Sąjūdžio Melbourne Skyrius

PADEKA
LKS "Ramovė" Valdyba reiškia nuoširdžiausią padėką: p. D. Oldham, p. Elenai Rūkštelienei, p. P. Rūteniiui ir p. J. Venslovavičiui už meninės dalies išpildymą kariuomenės šventės proga.
Valdyba

GERB. AL SKAITYTOJAMS
Pranešame, kad sekantis "Australijos Lietuvių" numeris išeis viena savaitė vėliau ir bus padidintas.
AL Redakcija

Stot, teismas eina!

BAUDŽIAMOJI BYLA LIETUVIUI TREMTINIŲ PIETŲ AUSTRALIJOJE

Lietuvius tremtinys, gyvenęs Pietų Australijoje, kaltinamas tuo, kad jis:

1) Sąmoningai stato asmens reikalus pirmojoje vietoje ir pamiršta lietuviškus;

2) Sąmoningai nepalaiko lietuviškos spaudos ir knygos;

3) Sąmoningai boikotuoja lietuvių kultūrinės institucijas;

4) Sąmoningai neprižiūri priaugančios kartos, gerai žinodamas, jog tai kenkia lietuviškumui ir skatina nutautėjimą; jaunimas dėl to nesidomi savom organizacijom, vaikai nelanko savaitgalio mokyklas, svetimybėmis teisia lietuvių kalbą ir

5) sąmoningai neužsimoka solidarumo mokesčių.

Tai tokius kaltinimus pateikė prokuratūra Teisinių Draugijos suorganizuotame Lietuvio Tremtinio Teisme, kuris susidėjo iš pirmininko V. Poželos, narių: M. Navakienės, kun. dr. P. Jatulio, J. Garbaliusko ir inž. V. Kmito.

Grįsdami savo kaltinimus prokuroras J. Kalvaitis ir V. Stasiškis kaltinamajam akte tvirtino, kad tarp 2.000 Pietų Australijoje gyvenančių lietuvių tremtinių, teparudodama tik po 20 lietuviškų knygų. Girdi, tik 11% lietuvių prumeruojasi "A.L." ir 7% — "M.P.". Įvairios organizacijos, kaip Kultūros Fondas, teatras, choras ir kitos remiasi tik nedaugelio pasiūlytųjų pečiiais. Jiems tenkanti visai neproporcinga našta. Lietuvius tremtinys nesilanko į paskaitas, neparemia namų įsigijimo akcijoms savo svarais, nemoka solidarumo mokesčių, neremia Tautos Fondo. Jis nepuoselėja savo namuose lietuviškos kultūros ir graibosi svetimybėmis. Tomis svetimybėmis jis taip užteršė lietuvių kalbą, kad tapo sunkiai suprantamas tiek saviesiems, tiek ir svetimiesiems.

Kaltinamajam akte nurodyta apie 300 mokyklinio amžiaus vien Adelaidėje vaikų, o savaitgalio mokyklą telanko tik apie 40 vaikų.

ĮRODYMAI

Šią lietuviui tremtinui iškeltą bylą teismas svarstė dviejuose posėdžiuose (1953 m. spalio 4 d. ir lapkričio 8). Abu posėdžiai buvo sekami gana gausaus Adelaidės lietuvių būrio.

EUROPA — SVARBUS MŪSŲ LAISVINIMO VEIKLOS BARAS

Lietuviams išsisklaidžius po platų pasaulį, dviejuose žemynuose emigravę rškėti svarbesni ir pajėgesni veiklos centrai: Europoje — VLIKas ir Amerikoje — ALT bei FREE EUROPE rėmuose veikiantis LLK. Ši natūrali būdu susidariusi padėtis yra visai sveika ir tiksli. Iš to fakto, kad daugumas mūsų tautiečių apsigyveno JAV-se, kad ten buriasi mūsų svarbiausios jėgos, telkiasi visi medžiaginiai ištekliai bei dvasiniai laisvės kovai reikalingi lobynai, gali būti daromos išvados, jog mūsų laisvinimo veiklai Amerika sudarys ne tik svarbiausią, bet ir visiškai pakankamą platformą.

Tačiau iki šiol gyvoji patirtis rodo, jog būtų neįsitinga ir klaidinga toliau galvoti, kad jeigu Amerikoje turime visas laisvės kovai reikalingas sąlygas, pačios jos vyriausybės pritarimą ir viešosios opinijos palankumą, tad to jau pakanka. Tiesa,

Amerika šiandien yra politinis pasaulio centras, bet Europa yra tos politikos arena.

Kai Amerikoje telkiasi visokie laisvinimo kovai ištekliai, jų efektyviausias panaudojimas teįmanomas Europoje. Kai Amerikoje lietuviškoji veikla nuėis pirmoje eilėje lietuviškos išlaikymo ir diplomatinis — informacinis keliu, Europoje teks rungtis dėl palankios politinės konstelacijos, kuri įgalintų valstybinės nepriklausomybės atstatymą. Kadangi Lietuva yra Europoje, todėl čia teks pavartoti visos veiklos niuansus, daryti visokių žygių ir imtis visokias priemonių, kurios vestų prie valstybės atstatymo.

Čia atvyksta tai vienu, tai kitu būdu gyvi liudininkai. Sugrąžinti iš Lietuvos vokiečiai, ten buvę karo belaisviai ir kitokie pabėgėliai kartkartėmis praveria geležinę uždangą. Oro bangomis be perstojo iš tėvynės atplaukia ži-

Ir kaltintojai ir gynėjai (p. Reisonienė ir Pulgis Andriusis) pastatė teismui visą eilę liudininkų tiek kaltinimams patvirtinti, tiek ir jiems griauti.

Jau pačioje pradžioje pasirodė, kad kai kurie prokuratūros liudininkai yra labai naudingi gynėjai, nes jie prisimygė, tarsi papirkti, įrodinėjo, kad kaltinamasis visai jau nėra toks baidus, kaip jį vaizduoja prokuratūra kaltinamajam akte.

Prumeratorių — 33%.
Pirmas liudininkas p. A. Glušauskas įrodė, kad "Australijos Lietuvių" prumeruojasi 33%. P. Australijoje esančių tremtinių. Mat, jis laikraštį prumeruojančiu vienetu laikė ne atskirą individą, bet šeimą, kurią vidutiniškai sudaro 3 asmenys.

Knygos pardavimas gana įvairus. Vienos parduodami tik 2 egz., kitos — du ar trys šimtai. Svarbu knygos vertė ir jos kaina. Kai P. Australijoje buvo išleista Pulgio Andriusio "Sudiev Kvietkeli", ją pirkosi 25% šeimų. Puškino, Požeraitės nupirkta mažiau, bet vistiek pakankamai. Prie bažnyčios laikraščius daugiausia perka jaunimas. Lyginant su kitom vietom, Pietų Australijos lietuviai skaito daugiausia.

Spaustuvė gali verstis be nuostolių, laikraštis gali išsilaikyti prie dabartinių sąlygų. Žinoma, kad prumeratorių padidėjimas sustiprintų finansinę laikraščio padėtį ir priartintų jį prie tokio laikraščio, koks labiausiai atitiktų skaitytojų norus.

Geros knygos išitirpa.

Liudininkas Povilas Lukošius laisvalaikiu platina lietuviškas knygas, pareiškė, kad kai kurios knygos (pvz. Biržiškos "Lietuvos Istorija") buvo išpirkta anksčiau, negu ji atėjo. Dabar už ją siūloma daugiau, negu ji kaštuoja ir liudininkas, pamiršęs, jog jis pats taip pat yra kaltinamas už svetimybinių vartojimą, garsiai išdrožia:

— Už ją dabar moka "any price" ir dar litrą prideda!

Jis taip pat pareiškė, kad Kudirkos raštų pirkime Pietų Australija užima pirmą vietą. Enciklopediją yra užsisakę 1/3 adelaidiškių. Vertingas knygas visi perka mielai. Net ir namų sa-

vininkai!

Ir "M. Pastogė" nepamiršta.

Liudininkas Naujalis, kuris yra "M. Pastogės" administracijos atstovas P. Australijai, teismui pareiškė, kad imant šeimą vienetu, "M. Pastogė" Adelaidėje skaito 15% lietuvių. Daugiausiai prumeruojasi šeimos (apie 70% visų prumeratorių). Būtų idealas, jei kiekviena šeima ir kiekvienas viengungis laikraštį skaitytų. Jis konstatuoja didesnį susidomėjimą "A. Lietuviu", nors prumeratorių abu laikraščiai čia galėtų rasti daugiau.

Varžytinės dėl naujos knygos.

Adelaidės lietuvių biblioteka, jos vedė liudininko Mockūno teigimu, turi 450 knygų, iš kurių 50% senos, mažavertės arba seniai visų perskaitytos. Brangesnių knygų įsigyti nepajėgiama. Per metus lietuviai suaukojo apie 20 knygų, daugiausia perskaitytų, 5 svarų vertės. Rėmėjai sumetė £3.10.0, kad biblioteką būtų galima papildyti naujais leidiniais, reikia £100. Būdų lėšoms sutelkti nenumatoma. Nėra žmonių, kurie padėtų. Nė viena organizacija nepasiūlė savo paramos. Pini-gų buvo gauta tik iš bendruomenės valdybos, kai ji turėjo.

Biblioteka turi 60 nuolatinų skaitytojų. Visi varžosi dėl naujos knygos. Kiekvieną naują knygą perskaito 200-250 žmonių. Daugiausia skaito jaunimas, labai mažai inteligentai. Knygynė yra visa tremtyje išleista vaikų literatūra, bet jos pareikalavimų labai mažas. (Ką galėtų atsakyti tū-tėvai? V.R.).

K. Fondas nusteibintas.

Liudininko A. Rūkštelės, K. Kultūros Fondo atstovo pareiškė, teismui, K. Fondas dažnai būna nusteibintas visuomenės nesilankymu ir kultūrinis parengimas, nežinūri net specialių pakvietimų. Neužpildoma ir 100 vietų salė. Lietuviai lanko nelietuviškus koncertus, bet savaisiais domisi mažai. K. Fondas turi surinkti tam tikrų lėšų bendriems kultūros reikalams ir visuomenės nesilankymas trukdo tai.

Kaip liudininkas toliau pareiškė teismui, K. Fondas tik teoretiskai

(Perkelta į 6 psl.)



BELGIJA

Pulk. Lanskoronskis su savo šeima

visą mėnesį praleido Romoje, studijuodamas muziejus ir meno paminklus. Jo sūnus Jonas-Petras labai sėkmingai baigė Briuselyje Solvay institutą, gaudamas komercijos inžinieriaus diplomą. Duktė Danutė-Monika studijuoja ten politinių ir ekonominių mokslų fakultete diplomatinės tarnybos skyriuje.

D. BRITANIJA

7-sis metinis DBLS suvažiavimas Londone

pirmininku išrinko M. Bajoriną, į centro valdybą — kun. J. Kazlauską, J. Vilčinską, L. Trilupaitį ir S. Zymantą; tarybą — P. Varkalą, Dr. K. Valterį, F. Neveravičių, A. Pužauską ir J. Kudlą; rev. komisiją — J. Bendorių, A. Pakalnį ir V. Kvietkauską; garbės teismą — N. Mockų, Blinstrubą, J. Petrušaitį, J. Kalibaitienę ir E. Jakutiengę. Sąjungos turimų Lietuvių Namų akcijų patikėtiniais išrinkti P. Varkalą, J. Vilčinską ir T. Vidugiris. Sąjunga gražiai veikia. VLIKO vardu suvažiavimą pasveikino jo pirm. M. Krupavičius.

ITALIJA

Pradėta arkiv. J. Matulevičiaus beatifikacijos byla.

Spalio 31 d. Romos vikariato didžiojo tribunolo salė įvyko pirmasis arkiv. Jurgio Matulevičiaus beatifikacijos bylos iškilmingas posėdis. Dalyvavo Romos kardinolo Micaros pavaduotojas arkiv. Traglia, tėvai marijonai, Šv. Kazimiero kolegijos vadovybė ir Italijos krašto bei Romos LB pirmininkai. Tribunolą sudaro vyriausias teisėjas msgr. Marcello Magliocchetti, du teisėjai pagalbininkai: monsignorai Michele Fedezie ir Mariano Strojny, tikėjimo prokuratorius msgr. Agostino Grego, notaris msgr. Pio Dominicis ir kun. Filippo Gianini. Bylos postulatorius yra kun. T. Rėklaitis, MIC, kuris po iškilmingos teisėjų ir savo priesaikos įteikė tribunolui dalį arkiv. J. Matulevičiaus raštų, kuriuos tribunolas turės iširti. Tribunolas turės apsvastyti visa tai, kas liečia arkiv. J. Matulevičiaus šventumo garšą ir stebuklus. Apie bylos pradžią plačiai parašė dienraščiai "L'Observatore Romano" ir "Il Quotidiano", duodami biografinių ir arkiv. J. Matulevičiaus veiklos žinių.

JUNG. AMERIKOS V-bės

Spalio 25 d. JAV-bėse mirė prof. Zubkus, buv. V. D. U-to dėstytojas, žymus nosies ir ausies ligų specialistas.

JAV-se sučiuptas iš Lietuvos kilęs komunistas Ovsiejus Šarfšteinas, kuris 1932 m. nuvyko į JAV ir ten pasivadino Sidney Steinbergo vardu.

"Sandara" praneša, kad lietuvių tautiniai šokiai pradeda išgarsėti visoje Amerikoje.

Jų mokomasi įvairiuose miestuose. Pz. Fesro Kalifornijoje per vynuogių derliaus festivalį numatyta programa buvo sudaryta tik iš lietuviškų šokių, o jai atlikti pakviestas vietinis jaunimas, tarp kurio nebuvo nė vieno lietuvio. Denverio mokyklose mokytis lietuvių tautinių šokių virto tiesiog

stipriau gresia Kremliaus šešėlis, kur jos vyriausybės draugiškumas mūsų reikalais ne kartą svyruoja su prekybinės sutarties su Maskva buvimu ar nebuvimu, kasdien tenka ieškoti naujų draugų. Kur draugiškumą iliuminuoja racionaliama politika, ją reikia iš naujo padegti. Kur mūsų laisvinimo byla rado pritarimo — jį reikia palaikyti ir ugdyti. Tokie darbai mūsų šaukia Europoje!

Vienu kitur patylomis palaikoma mintis, kad VLIKas politikos atžvilgiu yra atsideręs mirties taške, kad jo veikla Vokietijoje yra beprasme, todėl su laiku jam bus lemta mirti natūralia mirtimi. Tokios vilties puose-

mada. Iš Seattle, Vašingtone, buvo pasiūsta į Čikagą delegacija nusipirkti mūsų tautinių drabužių. Prie lietuvių tautinių šokių populiarinimo ypač daug prisideda V. Bielaus vadovaujama šokių grupė.

KANADA

Ypatingai paminės Klaipėdos krašto išsivadavimą.

1954 m. sausio 15 d. Mažosios Lietuvos Diena Kanadoje, kaip ir visur kitur laisvajame pasaulyje, numatyta ypatingai paminėti. Ta proga Mažosios Lietuvos Bičiulių Dr-jos centro valdyba Kanadoje pakvietė į Kanadą atvykti MLT pirm. E. Simonaitį. Simonaičių pagerbti numatoma sukviesti visą žymesnę Montrealio lietuvių visuomenę. Ta proga jis taip pat aplankys kitas lietuvių kolonijas ir tarsis su JAV-se ir Kanadoje esančiu Maž. Lietuvos Rezistencijos sąjūdžio centru.

KOLUMBIJA

"Kolumbijos Lietuvių Žinios" rašo, kad Medeline dingio be žinios mėsinės savininkas lietuvis Beniušis. Paliko žmoną ir kolegiją lankančią jaunametę dukrą. Policija įvykį tiria, bet ligi šiol nesusekė dingimo pėdsakai.

VATIKANAS

Vatikano radijas paskelbė visomis kalbomis apie JAV kongreso Pabaltijo okupavimui ir ten Sovietų vykdomiems žiaurumams tirti komisijos pirmininko Kersteno kelionę po Europą ir primena jo padarytą pasiūlymą įsteigti tarptautinį tribunolą, kuris teistų Sovietų padarytus nusikaltimus.

VENECUELA

Atostogų metu suaušta vaikų kolonija pasirodė sėkminga. Tokių stovyklų ruošimas prisideda prie lietuviškos išlaikymo.

Maracay mieste "Immaculata Conception" aukso medaliu baigė Ramutė Aušrotaitė.

Tame pačiame mieste J. Kundrotas atidarė naują moderniškai įrengtą foto saloną.

VOKIETIJA

Prisiminti mirusieji.

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet per Vėlines prisiminti mūsų tautiečiai ir kovotojai dėl Lietuvos laisvės, kritusieji pavergtoje Tėvynėje arba žuvusieji ištėrime. Vokietijoje mirusieji daug kur aplankyti bendrai, papuošti jų kapai, ta proga atlaikytos gedulingos pamaldos. Augsburgėje Vėlinių išvakarėse lietuvių kapus bendruomenės nariai aplankė organizuotai. Vargo mokyklos mokinys A. Vasiliauskas padeklamavo eilėraščių "Neišvengiamas likimas", o komiteto pirm. V. Augustinaitienė tarė momentui pritaikytą žodį, pažymėdama, kad visi norėtų būti palaidoti savojoje žemėje, bet, deja... Taip pat prisiminti giminius, draugai ir partizanai, palaidoti tėvų žemėje arba tolimajame Sibire. Augsburgio kapinėse yra iš viso palaidoti 46 lietuviai, iš jų 11 — mirę tragiškai. Mirusieji taip pat paminėti Munchene, Memmingene, Stuttgarte ir kitur.

Iėtojai labai, labai apsirinka. Jie bus pramiogėje paskūtinų dvejų metų VLIKO veiklos raidą. Jiems galima pasakyti, kad šiandien VLIKas eina sparčiu veiklos plėtimo ir aktyvinimo keliu. O tokiu keliu jis turi eiti, nes Europa jau šiandien yra svarbus, o rytoj sudarys patį svarbiausią mūsų laisvinimo barą.

Jau pats laikas

siųsti prumeratą

AUSTRALIJOJOS LIETUVIUI

1954 metams



Desperatiškos pastangos gelbėti Lietuvos ūkį

Iki šiol su žemės ūkiu Sov. Sąjungoje buvo apsieinama kaip su fabriku. Visi apskaičiavimai buvo daromi tais pačiais pagrindais, kaip ir kokios mūlo gamybos įmonės, odų išdirbimo fabriko ar cheminės laboratorijos. Vadinasi, tiek tai ha žemės reikalinga tiek tai traktorių, tiek tai karvių, arklių, kiaulių, tiek tai tonų trąšų ir t.t. — ir iš viso to mišinio turi būti gauta tiek tai centnerių javų, mėsos, daržovių, šieno ir t.t. Reikėjo, kad praėjusių 25 metų, kol boševikų "priešakinės agrotechnikos" išminčiai įsitikino, jog toks biurokratinis skaičiavimas žemės ūkiui netinka. Ir komunistų partijos centro komiteto plenumas turėjo konstatuoti, kad pavergtos Lietuvos žemės ūkio lygis neatitinka žemės ūkio apdirpinimo technikos lygiui ir kolūkinė santvarkoje slypinčių galimybių.

Prie to dar buvo galima pridėti, kad jis niekada ir neatitiks. Du padauginę iš dviejų tik matematikoje gausime keturis. Žemės ūkyje galima gauti keturis, ir tris, ir septynis, nes čia pastovių ir griežtai ribotų dydžių iš viso nėra.

Rusija 25 metus į savo ūkį kišo tūkstančius traktorių, kombainų, traktorinių bulviakasių ir kitokių mašinų, pylė milijonus centnerių trąšų, o rezultatas buvo tas, kad ne tik jokios pažangos per tą laiką nepadarėta, bet — dar didelė atžanga.

Kodėl taip įvyko? Ogi todėl, kad tai, ką TSRS komunistai laikė ir pavergtos Lietuvos š.m. spalio mėn. 21 d. "Tiesos" aprašomas plenumas laiko "kolūkinėje santvarkoje slypinčiomis galimybėmis", yra kolūkinės santvarkos pačiuose giliausiuose pagrinduose glūdinčios galimybės. būtent — privačios nuosavybės nebuvimas. Šitas neįkalkuliuotas dydis ir daro tai, jog visi teoriniai apskaičiavimai eina niekais, o iškyla vienintelė realybė — žemės ūkio bankrotas.

Komunistai labai gerai žino, kur yra visų kolūkinė negeorovių priežastis, tik vengia apie ją viešai kalbėti ir atvirai pripažinti, kad kol nebus atstatytas privatus ūkininkavimas, tol jokios priemonės nieko negelbės.

Ne tik menas ir mokslas, bet ir ūkis be laisvės negali vystytis ir gyventi. Individualaus ūkininkavimo siekimui patenkinti komunistai leido turėti kolūkininkams privačius sklypelius, karvutes, porą avių, vištų, bet ir nuo jų paima mokesčius ir douklę valstybei. Kad tai yra labai stiprus jausmas, ro-

do kolektyvininkų pastangos visomis jėgomis išlaikyti tuos paskutinius nuosavybės trupinius, nors jie atneša daugiau rūpesčio negu pelno.

Suprantama, kad "načalnikas" niekada neparodys tiek rūpesčio ir meilės žemės ūkiui, kiek jo savininkas. Jei ant lauko neužaugo ar supuvo, tai jo supuvo ir jam neužaugo. O "načalnikui" kas — jis vis vien gaus savo algą, o porą rublių daugiau ar mažiau premijų — tai didelio vaidmens nevaidina. Dėl to plenumas ir reikalauja kelti partinio kadroatsakomybę už padėtį kol. ūkyje, MTS ir tarybiname ūkyje, likviduoti nuasmeninimą ir neatsakingumą vadovaujant kol. ūkiams. Bet kaip tu, žmogau, pakelsi tą atsakomybę ir kaip likviduos nuasmeninimą, jei visa kol. ūkio vadovybė susideda tik iš viršininkų? Šiandieną jis čia, rytoj — kitur. O žemės ūkyje planuojama ne vieneriems ir dvejiems metams, bet — dešimtmečiams. Ateina kitas "načalnikas" ir senuosius planus apverčia aukštyn kojomis: vėl nauji planai ir nauji reikalavimai.

Žiauriai klystų tas, kuris manytų, kad šitie, nors ir kaip pažiūrėti paprasti, reikalavimai yra, surašyti pavergtos Lietuvos tuščia galvių. Ne, tai yra papūgiškas pakartojimas Chruščiovo kalboje, pasakytoje š.m. rugsėjo 3 d. visasąjunginė kom. partijos plenumo, išskeltų reikalavimų su visais vertimo rusicizmais. Kas tinka maskoliams, šiandieną turi tikti ir pavergtos Lietuvos žmonėms.

Chruščiovas savo kalboje turėjo pripažinti sukolektyvinto Rusijos žemės ūkio susmukimą. Tą pat pripažino ir pavergtos Lietuvos kp. plenumo papūgos. Jos konstatavo, kad "daugelyje kolūkių ir rajonų grūdinių kultūrų žieminių, cukrinių runkelių, bulvių ir kitų kultūrų derlius yra per žemas. Ypač daug stambių trūkumų yra gyvulininkystės srityje. Lėtai didėja gyvulių ir karvių skaičius. Dėl blogo gyvulių šėrimo, priežiūros, gyvulininkystės produktyvumas kol. ūkiuose vis dar tebėra žemas. Labai atsilieka vystant gyvulininkystę Salantu, Širvintų, Simno, Vilniaus, Šilalės, Varnių, Nemenčinės, Molėtų ir eilės kitų rajonų kolūkių. Daugelyje kol. ūkių blogai išvystyta pašarų bazė, mažai gaminama gero šieno, siloso, šakniavaisių ir bulvių, blogai išnaudojami natūraliųjų pievų ir ganyklų plotai."

Jei okup. Lietuvos komunistų partijos centro komitetas turėtų dar progos po 20 metų susirinkti plenumo,

jis turėtų, kaip ir Chruščiovas, konstatuoti tokią pat, jei dar ne blogesnę, sovietinės Lietuvos žemės ūkio padėtį. Tačiau, pavergtos Lietuvos žmonių džiaugsmui, dabartinė pasaulio politinė padėtis duoda rimto pagrindo manyti, kad komunistų rabinai nuo tos nemalony pareigos bus išvaduoti.

"Kaltininkai surasti"

Ankstesniame AL numeryje buvo rašyta apie maskvinės "Pravdos" užsipuolimą, kad Kaune "spekuliacija". "Tiesa" Nr. 231 (53.9.30) skelbia, kad "kaltininkai jau surasti ir nubausti". "Respublikos prokuroras Bacharovas" pranešė, kad "kaltininkai jau surasti ir nubausti". "Respublikos prokuroras Bacharovas" pranešė, kad "Kauno m. milicijos ir prokuratūros organai tikrai silpnai kovoję prieš spekuliaciją. Respublikinė prokuratūra išskėlė spekuliantei Labutytei baudž. bylą. Taip pat patraukti atsakomybėn spekuliantai Astrauskienė, Kleinas, Rinkevičius, Sokolovas ir kt. Kauno m. prok. pavad. drg. Sachovui ir Kauno m. Stalino rajono prokuratūros tarytojui drg. Petrauskui pareikšti papeikimai..."

Kur eina Lietuvos audiniai ir kitos gėrybės,

visai aiškiai pasako "T" Nr. 233 (53.10.2). Joje rašoma, kad Klaipėdos "Gulbės" fabriko gaminius "gauna mūsų šalies sostinė Maskva, Leningardas, Kijevas, Odesa. Didelę siuntą audinių nuo Baltijos jūros pakrančių gavo ant Ramiojo vandenyno kranto stovinčio Nachodkos miesto yventojai..." Tai, iš kitos pusės, tik parodo, koks skurdus gyvenimas yra Sov. Sąjungoje, jei net jau iš tiek apgrobtos Lietuvos gaminių, nepaisant tokių milžiniškų nuotolių, siunčiami prie Vladivostoko. Okup. Lietuvoje 1953 m. antrojo pusėj "taupumo sumetimais" panaikintas paskirstymas į sritis. Faktiškai

kraštas vis daugiau sovietinamas ir pridedinamas prie sovietiškosios santvarkos.

Į kraštą vis daugiau plūsta maskolij. Vilniaus radijo žiniomis, Lietuvos žemės ūkio lobius tyrinėjo tokie "lietuviai" mokslininkai: inž. Skobokovas, Vinogradovas, Gimionšteinas ir kt., kurie surado šiek tiek mergelio, statyboms tinkamo molio etc. Štai vėl kokie "lietuviai" žvejoja Atlante Klaipėdos žvejybos laivyno vardu: kap. Gračiovas, Zoiodinovas, Vasintovas, Beicovas, Jagorovas etc. Jonavos baldų fabrikas ir toliau giriasi gaminais baldus Maskvos univermagams. Apskritai, gėrybių į Rytus siuntimas nuolat gausėja. Būdinga, jog net ir bolševikai studentai pageidauja iš LTSR Grožinės Literatūros Leidyklos vyr. redaktoriaus Tornaui, kad leidykla leistų "daugiau lietuvių klasinių rinkinių raštų."

LAISVOJO PASAULIO SPAUDOS PUSLAPIUOSE

Pavergtiesiems pavojus dar nepaėjo,

nors Rytų Locarno nenori ir patys bolševikai. Juo toliau, juo vis daugiau ir Vakarų valstybių vyrai įsitikina, ką reiškia turėti reikalų su Sovietais ir tikėti bent šokių tokiu jų garbingumu ar žodžio laikymu. Sovietai ir toliau tebevedžioja juos už nosies, statydami nepriimtinius reikalavimus. arba visiškai su jais nesiskaitydami. Tačiau dar keičiau darosi, o tremties veikėjams tiesiog pikta, kai net tarp amerikiečių, nekaltant jau apie britus ar prancūzus, atsiranda tokių kurie, kaip per "New York Herald Tribune" spalio 22 d. skiltis žinomas Walteris Lippmanas, mėgina įrodinėti — žinoma, gerai padėties nežinantiesiems saviems, kad,

girdi, "visos Vakarų, Rytų ir ne paskutinė vietų pačios Vokietijos vyriausybės iš esmės nori pripažinti tą padėtį, kuri yra susidariusi.

Jos remiasi ne susitarimu, bet fakto padėtimi, tam tikru tyliu susipratimu, kad kol kas jos negali ir nebandys iš

KITI APIE MUS

Bonnoje leidžiamas "General — Anzeiger" ir kt. vokiečių spaudos organai paskelbė DPA iš Londono perduotą žinią apie Kersteno reikalavimą įsteigti prie Jungt. Tautų tarptautinį tribunolą, kuris turėtų bausti visus nusikaltėlius, įvykdžiusius Pabaltijo kraštuose masinius žudymus ir trėmimus.

Laikraštis pažymi, kad Kerstenių rankas yra patekusi į visa eilė svarbių Sovietų NKVD slaptų įstatymų, atskleidžiančių Sovietų žiaurumus. Nors toks tribunolas kaltininkus praktiškai teistų ir už akių, tačiau vistiek tai pavergtosios tautos būtų didelis padaršinimas, kuris parodytų, kad laisvasis pasaulis jų nėra užmiręs. O tai palaikytų jų viltis, kad galų gale nugalės teisingumas. Tokio tribunolo įsteigimu taip pat džiaugiasi Hamburge leidžiamas "Norddeutsche Nachrichten", "Kasseler Post", "Ostfriesische Rundschau", "Fraenkische Presse" ir kt. vokiečių spaudos organai, nors pvz. "Phaezische Volkszeitung" šios rūšies amerikiečių kaltinimus Sovietams laiko gerokai pavėluotais. Vokiečių pabėgėlių laikraštis "Die Stimme" taip pat įsidėjo pranešimą

apie Kersteno pasisakymus dėl tautinių karinių vienetų iš Rytų Europos kraštų sudarymo.

Laikraštis pažymi, kad Kerstenas palaiko ypačiai glaudžius ir nuosirdžius santykius su Pabaltijo valstybių veiksniais.

šas Radvila pasirašė Kėdainiuose (1655 m. rugpjūčio 18 d.) uniją su Švedija). Lietuvos etmonas, sudarydamas uniją su Švedija, panaikino Liublino uniją su Lenkija. Jis buvo tos minties, kad tolimesnis Lietuvos saugumas gali būti daugiau užtikrintas unijoje su Švedija. Bet švedai nesidomėjo unija su Lietuva. Jiems rūpėjo tik pasiplėsti. Po kiek laiko karo laimė pasikeitė, švedams pradėjo nesisekti. Tada Jonušas Radvila buvo apšauktas išdaviku. Lietuva vėl grįžo unijon su Lenkija, nes nebuvo kito geresnio sąjungininko kovoję prieš agresyvią Maskvą. Bet Lietuvos-Lenkijos valstybė nepateisino dėjų jai vilčių, nes jos silpnėję reikėsi vėdaus santvarkoje. Vėdaus anarchija privedė kraštą prie visiškos anarchijos. Didieji kaimynai Rusija, Prūsija ir Austrija išnaudojo Lietuvos-Lenkijos valstybės silpnumą ir tarpsavyje susitarę pasidalino (1772, 1793, ir 1795 m.). Didžioji Lietuvos teritorijos dalis atiteko Rusijai. Dar Napoleonas, žygiuodamas į Rusiją, buvo išskėles sumanytą atstatyti Lietuvos kunigaikštiją, bet su jo žygio nepasisekimu dingo ir Lietuvos laisvės viltys. Tik vėl po šimtmečio naujas vadinamas Pasaulinis Karas atnešė naujų vilčių Lietuvos laisvei.

Po I Pasaulinio Karo, 1918 m. nepakako pareikšti noro būti nepriklausomiems, reikėjo nepriklausomybę iškovoti. Didieji kaimynai rusai, lenkai ir vokiečiai (bermontininkai) kėsinosi

esmės jos keisti nei karinės jėgos, nei kitomis priemonėmis... Girdi, "visur Europoje jaučiamas stiprus palinkimas sutikti su dabartine de facto padėtimi..." nes, Lippmano samprotavimais, kuriuos jis stengiasi įpiršti amerikiečiams, "matyti suvienytą, apginkluotą, be okupacinės kariuomenės ir suverenę Vokietiją niekas nedrįsita rizikuoti..." Todėl jis toliau reiškia mintį, kad, siekiant susipratimo su bolševikais, ar nereikėtų "net pravesti demilitarizuotą zoną tarp raud. armijos ir Šiaurės Atlanto pakto kariuomenės išilgai Vokietiją".

Bepigu jam taip šnekėti: tuo bolševikai tik pasidžiaugs, kad net tarp amerikiečių atsiranda tokių, kurie imasi, nors ir neprašyti, ginti jų tezes. Pagaliau, kas jam, jei tuo būdu

būtų amžiams užantspauduotas pavergtųjų Vidurio ir Rytų Europoje likimas:

juk kenčia ten ne Lippmanas ir ne kiti jų satelitai, bet kenčia lietuviai, lenkai, vengrai ir kit., kurie tikisi iš Vakarų geresnio jų padėties ir kančių supratimo. Kas jam, jei ir Eisenhoweris, ir Dulles, ir Kerstenas, ir Knowlandas, ir visa eilė kitų atsakingų amerikiečių valstybės vyrų bei politikų kaip tik įsakmiai pasisako už visų pavergtųjų kraštų išlaisvinimą? Kad būtų aiškiau, čia galima plačiau pacituoti.

kaip JAV senato daugumos vadas Knowlandas žiūri į tą pačią "de facto" padėties pavertimą "de jure" padėtimi

ir į pačius bolševikus. Vokiečių spauda, rašydama apie bolševikų grėsmę Vakarams, kaip tik plačiau cituoja tuos Knowlando pasisakymus. Jo pareiškimu, Jungt. Tautos Korėjos karo ir visa eilė kitų atvejų nepasirodžiusios tiek stiprios, kiek turėtų būti. Todėl netenka stebėtis, jei amerikiečiai reikalauja Jungt. Tautų veiksmingumą sustiprinti ir jose praveisti reikalingas reformas, pakeičiant net ir JTO Chartą.

Knowlando tikinimu, komunistai visame pasaulyje yra nepaprastai fanatiški ir savo tikslams siekti neskaito su jokiais priemonėmis. Jie yra įsitikinę, kad laisvasis pasaulis turės žūti, ir tai padės komunistams įsigalėti visur, juo labiau, kad laikas dirbąs jų naudai. Bolševikai iš esmės nepakeitė savo taktikos, o šį momentą išnaudoja vėdaus konsolidacijai, kad paskiau galėtų smogti su dar didesniu agresyvumu... Glostymo politika (kokią siūlo W. Lippmanas) neveda į taiką, bet į kapituliaciją. Prieš Rytų ir Vidurio Europos "nurašymą" panašiai pasisako "Newsweek", "Rh. Merkur" ir kt.

Lietuvos geopolitinė padėtis ir saugumas

Valstybės geopolitinė padėtis yra labai reikšminga jos klestėjimui. Dirselėkime į Šveicariją. Ji randasi Centrinėje Europoje tarp didelių valstybių: Vokietijos, Prancūzijos ir Italijos. Jos teritorijos plotas yra pusia apskritimas, apsuptas gamtos kliūtimis, kalnais ir ežerais. Apskritai, Šveicariją galima būtų pavadinti gamtos bastijonu, kurį ten gyvenančios tautos įvertino ir saugumo sumetimais sukūrė vieną valstybę. Kaip istorija rodo, ši valstybė nepažino karų rykštės, bet aplinkui siaučiantis karas jai dažnai buvo net pasipelnymo šaltinis. Šveicarijos geopolitinė padėtis davė sąlygas jos neutralumo politikai, o tarptautinio raudonojo kryžiaus įsteigimas, kuris reikalingas ir naudingas visiems kariaujantiems kraštams, užtikrino politikos pasisekimą. Todėl Šveicarijos gerbuvus nuolat klestėjo ir pasiekė gal būt aukščiausią laipsnį Europos valstybių tarpe.

Kaip priešingumą Šveicarijai tenka skaityti Lietuvą, kuri stovi ant atviro kelio tarp slavų ir germanų, tarp rytų ir vakarų kultūrų susikirtimų. Neutralumas gali būti gerbiamas tik tokių valstybių, kaip Šveicarija, Ispanija, Švedija ir panašių, kurioms randasi nuosaliai didžiųjų valstybių interesų

sferos ir kurių užėmimas sudarytų didesnių sunkumų. (Prisiminkime nesėkmingą S. Rusijos antpuolį prieš Suomiją 1939 m. Suomiai atkakliu gynimu ir sėkmingu gausių gamtos kliūčių išnaudojimu atlaikė S. Rusijos daug skaitlingesnį, Leningrado apygardos sutelktą, antpuolį. Suomija turėjo didelių nuostolių, bet ji liko nepriklausoma.)

Pažvelkime kiek į mūsų tautos ir valstybės praeitį ir įvertinkime susidariusią sugumo padėtį. Lietuvos kunigaikštėiui Mindaugui XIII am. pavyko sujungti lietuvių apgyventus plotus į vieną valstybę. Tuo laiku Rytų slavai dar nebuvo susijungę. Tada Lietuva pradėjo plėsti savo valstybės ribas į rytus, bet ne į vakarus, nors vakaruose nebuvo dar apjungti ordino valdomi Prūsai. Vėlesni Lietuvos valdovai: Gediminas, Algirdas, Kęstutis ir Vytautas tęsė Lietuvos valstybės ekspansiją į rytus, taip kad Lietuvos kontroliuojami plotai pasiekė Juodąją Jūrą. Bet kada slavai susijungė po Maskvos sparnu ir ordinas nenustojo grasinęs, Lietuvos valdovai pradėjo darytis sąjungininkų. Patogus partneris Lietuvos valdovui Jogailai pasi-taikė Lenkija, nes tada Lietuvos priešai buvo ir Lenkijos priešai. Todėl anų laikų akimis žiūrint, Lietuvos ir

Lenkijos valdovų vedybinis kraštų susijungimas buvo daugiau politinis aktas jėgų pusiausvyrai sudaryti. Tuometinės Lietuvos jėgos buvo jau persilpnos prieš stiprėjantį priešą šiaurės rytuose. Lietuvos-Lenkijos valstybė savo dydžiu Europoje užėmė trečią vietą. Sujungtomis jėgomis ji tikėjosi sulaikyti ne tik kryžuočius, bet ir stiprėjančios Maskvos užpuolimus. Tačiau ši jungtinė valstybė turėjo didelių sunkumų su rytinėm slavų sritim, kurių valdovai ne visuomet buvo ištikimi Lietuvos-Lenkijos karaliui. Ypač Jonui Kazimierui buvo sunku tvarkytis su kazokais. Kazokų vadas Chmelnickis jau nesitenkino gindamas kazokų teises ir provoslaviją, bet svajoto sukurti atskirą Ukrainos valstybę. Tam tikslui jis pasidavė Maskvos carui Aleksiejui. Dėl to kilo nesėkmingas karas su Maskvos caru ir kazokais. Rusai užėmė Smolenską, Polocką, Vitebską ir net Vilnių. Lietuvos hetmonas Jonušas Radvila pasitraukė į Kėdainius. Švedijos karalius Karolis X Gustavas, neduodamas Jonui Kazimierui atsigauti, puolė Lenkiją ir Lietuvą atskiram armijom. 1655 m. lepos 25 d. lenkų kariuomenė kapituliavo, karalius pabėgo. Praėjus keturioms savaitėms po Lenkijos kapituliacijos, Lietuvos etmonas Jonu-

mūsų kraštą užgrobti. Tik dideliu pasiryžimu ir aukomis buvo iškovota laisvė, de ja ne visos Lietuvos. Daugiau kaip trečdalis Lietuvos su sostine Vilniumi liko lenkų okupuotos. 1918 m. prisikėlė Lietuva nepalyginamai maža su istorine Vytauto Lietuva. Tuo tarpu kaimynai atrodė dar stipresni. Tik šiaurės kaimynas Latvija neturėjo agresyvių tikslų. Su Lenkija ginčas dėl Vilniaus srities, su Vokietija įtempti santykiai dėl Klaipėdos krašto. Su Rusija neturėjome tiesioginių sienų, bet rusas buvo mūsų istorinis priešas nuo Maskvos kunigaikštijos laikų, o nuo Petro Didžiojo laikų Rusija laiko Baltijos valstybes savo gyvybiniu reikalu. Jei Leninas monarchizmui sužlugdyti išskėlė Rusijos pavergtų tautų klausimą ir atsisakė rusifikacijos, tai čia buvo tik taktikos reikalas, kuris dalinai paties Lenino, o vėliau ir Stalino buvo reviduotas. Lietuva, o taip pat Latvija ir Estija tapo, kaip buferinės valstybės tarp Vokietijos ir Rusijos. Mes galėjome egzistuoti kaip nepriklausomos valstybės išnaudodami mūsų kaimynų interesų priešingumą. Ne mūsų rankose buvo jėgų pusiausvyra, mes buvom tik objektas kaimynų atžvilgiu. Kad sustiprinti Lietuvos padėtį jau nuo 1919 m. mūsų vyriausybės jieškojo artimesnio bendradarbiavimo su Latvija ir Estija, bet klūdė mūsų santykiai su Lenkija. Latviai ir estai nenorėjo būti įtraukti karan su

(Perkelta į 7 psl.)

KATALIKŲ GYVENIMAS

Redaguoja P. Pusdešris

PIJUS XII PASKELBĖ MARIJOS METUS

Vatikanas — Šv. Tėvas Pijus XII rugsėjo 26 paskelbė naują encikliką vardu "Fulguris Corona". Joje skelbia ateinančius 1954 metus Marijos Metais, nes sukanka šimtas metų, kai buvo paskelbta Marijos Nekalto Prasidėjimo dogma. Tai buvo padaryta Popiežiaus Pijaus IX 1854 m. gruodžio 8 d. Tad Marijos Metai prasideda 1953 gruodžio 8 ir truks iki ateinančių metų tos pačios dienos.

Enciklikoje Pijus XII ragina per tuos metus skirti specialias maldas už taiką pasaulyje, už Bažnyčios vienybę, už Tylincią Bažnyčią, t.y. už Bažnyčią anapus geležinės uždangos.

Šv. Tėvas ragina tikinčiuosius Marijos Metais lankyti Dievo Motinos šventoves, prie Jos altorių kalbėti privatinės maldas ir dalyvauti viešose pamaldose. Didžiausios išskilmės įvyks Lurde, Fatimoje ir kitose Marijos šventovėse. Deja, jų negalės būti Vilniaus Aušros Vartuose, nei Šiluvoje, nei kitose Marijos šventovėse Lietuvoje.

ŠVČ. MARIJOS KRIKŠČIONIŲ PAGELBOS DUKTERYS ITALIJOJE

Prieš keliasdešimt metų atvyko į Italiją lietuviškos norinčios stoti į Marijos Krikščionių Pagelbos Dukterų Vienuolyną. Jos čia atliko naujokyną ir buvo paskirtos į įvairius italų vienuolynus, kur dirbo pedagoginį darbą.

1939 m. pavasarį 5 vienuolės lietuviškos išvyko aplankyti Lietuvą. Joms pašiekė ten įsteigti net du savo namus Vilniuje — Lietuvos sostinėje — savo naujokyną ir našlaičių prieglaudą. Tų pačių metų rudenį joms į pagalbą turėjo atvykti Italijoje pasilikusios seselės lietuviškos, bet susidariusios karo aplinkybės užkirto jos kelią į Tėvynę. Viena pasiliko Lietuvoje ir jų likimas šiandien nežinomas, o kitos yra Italijoje, kur jas lietuviškas žodis retai tepasiekia.

K.V.Š.

* Romoje Popiežiškajai religinės archeologijos komisija atidarė prie Via Appia Antica kelio naujas katakombas. Tai nekropolis, ne Romos krikščionių bendruomenės nuosavybė, bet priklausęs vienai krikščionių šeimų grupei, kurios juo naudojosi savo mirusiųjų palaidojimui. Naujosios katakombos pavadintos Švento Kryžiaus katakombomis. Toje pačioje zonoje taip pat rasta įdomus marmurinis barjelas, kuriame pavaizduota dviejų laivų išplaukimas. Barjelas turėjo nurodyti mirusiojo profesiją, kuri šiuo atveju, matyt, buvo jūrininkystė.

* Arabijos kinuose su dideliu pasi-

sekimu eina religiniai filmai. Jie taip pat duoda didžiausią pelną. Didelį pasisekimą Bagdade turėjo filmas apie Fatimą, toliau — Karalių Karalius, Dešimt įsakymų, Bernadotos giesmė ir kiti.

* Augsburgėje gyvenę lietuviai lietuviško kryžiaus atnaujinimui suaukojo 61 dolerį. Kitą išlaidų dalį padengė kunigaikštis Fuggeris, kuris buvo prisidėjęs ir prie šio kryžiaus statymo.

* Flossenburgo koncentracijos stovyklos skaudus prisiminimas — Mirties slėnyje sudegintų 2480 lietuvių pelenai — dabar yra saugomi Marianopolio vienuolyno koplyčioje, JAV-bėse. Šią vasarą vienuolyno koplyčia buvo gražiai perdirbta, atnaujinta ir išpuošta. Kankinių pelenams laikyti pastatyta lietuviška koplytėlė, išpuošta medžio ornamentais. Toje koplytėlėje įmontuotas stiklinis indas su relikviniiais pelenais. Visą menišką koplyčios puošimą tvarkė dail. K. Varnešis.

* Toronte lietuvių Priskėlimo parapijos bažnyčiai nupirkta sklypas. Dabar daromi paties pastato projektai. Parapijai vadovauja Tėvai Pranciškonai. Manoma dar šiais metais pradėti bažnyčios statymo darbus.

* Prancūzijoje, žymaus Laono miesto bažnyčia buvo išpuošta lietuvių

Antano Močio skulptūros darbais, kurie prancūzų spaudoje sulaukė gražaus įvertinimo.

"L'Union" rašo: "Jis išpildo akmenyje įvairias figūras Kryžiaus Kelių, kurie daro nepaprastai didelį įspūdį ir kurie su didele jėga traukia į save dėmesį... Kristaus galva, įvairiose padėtyse Kryžiaus Kelių kūrinyje, išreikšta paprastomis, bet giliai jaudinančiomis priemonėmis. Mončio sukurtose Marijos ir šv. Juozapo skulptūrose, kurios yra pastatytos iš abiejų navos pusių, linijos yra nepaprastai originalios, bet tai nėra bažnyčios išniekinimas, kaip tai yra buvę kai kuriose moderniose Belgijos ar kitų kraštų bažnyčiose. Ne — tai visai atvirkščiai. Ir mūsų geras Laono miestas tikrai gali didžiulius, gal pirmas padaręs tai, ke kiti nedrįsta".

"La Dépêche" rašo: Mes matėme kūrinių ir gerėjomes... Neįmanoma išreikšti įspūdžio, suprasti, kas įgalino gimti šiuos įvairius paveikslus, tokius paprastus, tokius tyrus ir tokius nuosirdžius... Tai yra neįginčijamas šedevras. Mončys tikra to žodžio prasme liepė prakalbėti šiai negyvai medžiagai — akmeniu.

Antanas Mončys gimė 1921 m. Žemaitijoje. 1941 m. baigė Kretingos Pranciškonų Gimnaziją. Lietuvoje studijavo architektūrą, Vokietijoje — skulptūrą Freiburge. Jį baigė 1950 m. Gavęs prancūzų valdžios stipendiją, studijas gilino Paryžiuje.

padorų žmogų sukrečianti savo niekiškumu. Naudojantis daugiausia estų duomenimis, aprašomas meteoriškas visų trijų tautų gerovės kilimas visose gyvenimo srityse, ypač pabrėžiant socialinės srities pasiekimus.

Su gilia užuojauta, smulkiai dokumentuojant ir paremiant faktais, patiekama raudonosios ir rudosios okupacijų istorija su jų visais žiaurumais bei priespauda.

Plačiai aprašoma pabaltiečių gyvenimas DP stovyklose, nesigailint karčių žodžių skrynybų procedūrai ir "raumenų prekybai", sprendžiant emigracijos klausimą.

Pabaigoje autorius patiekia garsiosios Serovo instrukcijos išvežimams vykdyti ir Vakarų Vokietijos benamius svetimsalių įstatymo angliškų vertimus.

Knyga yra tikrai vertinga medžiaga angliškai skaitančiam asmeniui, norinčiam pažinti vieną iš daugelio paskutiniojo karo tragedijų ir politinių klai-

Juozas Gučius

1903 — 1923 — 1953

"Ne forma gimdo kurybą, bet kuryba forma" — Juozas Gučius.

Lietuviškoje gegužinėje, australiško šilo pavėsyje, užkalbinau Juozą Gučių: "Šiais metais, pone Gučiau, Tamsa, berods, šventi bent dvigubą savo jubiliejų — amžiaus ir kurybinio darbo? — ar nenorėtumėte pasidalinti viena kita mintimi ir su platesniaja lietuvių bendruomene per spaudą?"

Juozas Gučius neparodė didelio entuziazmo išgirdęs mano užklausimą: "Taip, jubiliejus sukanka vienas kitas, tačiau juos švęsti? ... Nėra tam sąlygų ir galimybių..."

Tačiau palengva, ilgesnio pokalbio eigoje, nejučiomis Jubilias atsilėjo ir atskirais epizodais atskleidė savo gyvenimo ir darbo eigą per pastaruosius 50 metų. Taip, šiais metais Juozui Gučiui sukanka 50 metų amžiaus, per kuriuos — jo paties žodžiais tariant —

"aš niekad neturėjau laiko".

Gimė Jis trečiaisiais šio šimtmečio metais ir apie savo vaikystę ir, aplamai, savo asmenišką gyvenimą Jis labai nenoromis tekalba. Rusų gimnazija, Komercinė mokykla, valdininkavimas Finansų ministerijoje, laisvu klausytoju lanko paskaitas ekonominiame ir humanitariniame fakultete — tokiais bendrais bruožais Jis užsimena apie savąjį jaunystę. "Buvau ir Nepriklausomybės kovų dalyvis, tačiau tai juk nieko bendra neturi su mano kurybinio darbu".

Nuo 1921 m. dirba Finansų Ministerijoje, tačiau labai patenkintas tuo darbu nebuvo. "Bėgau nuo skaičių" — paaiškina Juozas Gučius, pasakodamas kaip Jis iš ekonominio perėjo į humanitarinį fakultetą ir pagaliau, 1930 m. pabaigoje iš Finansų Ministerijos, referato titulu, perėjo dirbti į Valstybės Radiofoną. Tačiau tame laikotarpyje įvyko kitas reikšmingas Jo gyvenimo įvykis. 1923 metų kovo mėnesį Juozas Gučius vaidino Maskvos Koršo Teatro aktorius Krečetovo pastatytame spektaklyje Kaune. "Berods tai buvo kovo mėnesyje, tačiau nei veikalas pavadinimo, nei autorius neprisimenu", pasakoja Jubilias. Taigi, šiais metais kaip tik ir sukanka 30 metų nuo Jubilato pirmo pasireikimo profesiniame teatre. Spektaklyje buvęs ir Kipras Petrauskas, kuris po vaidinimo susitikęs Juozą Gučių jam tarė:

"Eik į Sutkaus studiją, ten Pačiam bus daugiau naudos".

Ir šitu patarimu pasinaudojęs, Juozas Gučius niekad nesigailėjo. Nuo 1923 metų pradėjo darbą A. Sutkaus dramos studijoje, dalyvavo Tautos Teatro pastatymuose, vaidino Vilkolaklyje. Studiją J. Gučius tebaigė 1929 metais, absolvuodamas Valstybinės Dramos Studijos I-ją laidą.

Jubiliatui A. Sutkus liko pirmuoju ir pagrindiniu mokytoju. Sutkaus studija, dirbusi Komissarzevskio sistemoje, nususikus nuo tada Lietuvoje teatruose taip madingo naturalizmo, savo įtaką paliko Juozui Gučiui iki šių dienų. Vėliau Jubilias matė ir studijavo eilę kitų režisorių ir teatro-

dy. O autorius yra vertas visų pabaltiečių padėkos ir pagarbos už jo drąsą ir objektingumą.

V. St.

Narsumas, pasišventimas ir tvirtumas yra tautų nepriklausomybės pamatai. Jei mūsų širdys tų savybių neįsigys ir dėl jų neplaks, tai mes esame pražuvę nors ir tarp didžiausių laimėjimų.

Sarngorst

Geriau kartą ištraukti kardą, negu kentėti be galo.

Dostojevskis

Amžina taika gali būti tik kapuose.

Leibniz

Kas nekariauja — tas vergauja.

Gen. Ladyga

Karo lauke užauga geriausias žmonių vaisius — didvyriškumas.

M. Jegus

logų, iš jų pasisavindamas kas Jam atrodė naudinga ir tikslu, tačiau pagrinde vis dėlto liko A. Sutkus. Ir šiandieną Juozas Gučius save mato kaip ekspresionistą su žymia impresionizmo įtaka, tačiau griežtai nenorėjęs įsprauti savęs į kokius nors griežtus rėmus: "Menininkas turi eiti su gyvenimu!"

Lietuvių visuomenė Jubiliatą, gal būt, geriausiai žino iš Kauno Radiofono laikų. Dar šiandieną daugelio ausyse skamba pranešėjo Inčiūros balsas: "Dabar, Gerbiameji klausytojai, girdėsime radijo vaidinimą, tokį ir tokį, kurį

režisuoja Juozas Gučius."

Kaip minėjau, į Radiofoną Jubilias dirbti perėjo 1930 metais. Radio, tais laikais Lietuvoje, o taip pat ir Europoje, dar buvo visi nauja ir neįsvystyta kultūrinio gyvenimo vaga. Šiandieną dar Jubilias su užlopinu karteliu prisimena, kad tos naujos srities reikšmė Lietuvoje deja niekas nesuprat o, nei valdininkija, nei pati visuomenė nei atskiri kultūrininkai. Jeigu ne radijo priimtumas, tai detektorius buvo kuone kiekvienoje Lietuvos sodžiaus sodyboje, ir ne laikraštis arba knyga, bet tik radiofonas Lietuvoje turėjo plačiausią auditoriją. Kaip radiofono redaktorius J. Gučius ypatingai daug dėmesio skyrė mūsų kaimui, ypač šeštadienio vakarų programoms stengdamasis sudaryti ūkininkams įdomias ir patrauklias.

Kaip tipiską pavyzdį, parodantį kaip nedavertintas buvo radiofonas Lietuvoje, Jubilias mini 1938 m. išleista leidinį, kuriame 20 metų Lietuvos Nepriklausomybės proga, buvo paminėtos visos svarbiausios kultūrinio gyvenimo sritys, tačiau apie Lietuvos Valstybės Radiofoną nebuvo užsiminta nei žodžiu, nors jis jau 12

metų egzistavo.

Kalbėdamas apie radijo vaidinimus, Jubilias paliečia ir kitą savo veiklos sritį, būtent literatūrą. Pirmasis jo literatūrinis darbas buvo ekspresionistinė novelė "Šventosios glėby", kurią autorius 1928 metais skaitė radiofone. Šiandieną autorius tos novelės neburturi ir Jam sunku ją įvertinti reikiamoje perspektyvoje, tačiau Jis mano, kad novelė turėjo būti neblogo, nes tuometinis radiofono programos vedėjas rašytojas Babickas ją priėmė. Vėliau Jubilias yra rašęs vieną kitą prozos dalyką, eilę feljtonų, tačiau retai pasirašydamas savąja pavarde, daugumoje vartodamas slapyvardžiu savo motinos pavardę — J. Daščeras, J. D-ras, G. J. Taip pat rašė visą eilę straipsnių kinematografijos, teatro, radiofono klausimais "Lietuvoje", etc. Tačiau Juozo Gučiaus literatūrinis darbas greitai nukrypo radio dramaturgijos linkme. Čia Jubilias yra parašęs visą eilę originalių radijo vaidinimų, kaip "Te Deum laudamus", "Žvabrūs vėjai panemuniuose", "Žmonės už gairių", "Kryžių papėdėje", "Ateina Žmogaus Sūnus", "Pirmoji auka — savanoris Povilas Lukšys", "Motina" ir kt. Gal labiausiai iškilęs buvo Jo kūriny "Golgota", kuri buvo transliuojama kiekvieną Didįjį Penktadienį net keleris metus. Pastaraisiais metais "Golgota" pirkti norėjo net ir užsienių radiofonai, kaip, Vienos, Budapešto, Pragos, Muncheno, tačiau beverčiant veikalą į vokiečių kalbą atžė karo audra ir veikalas užsienio nebepamatė.

Taip pat Jubilias yra padaręs visą eilę vertimų iš kitų kalbų, tuos veikalus vėliau ir mikrofonizuodamas. Žymesni būtų: Goethės "Egmontas", Tolstojaus "Gyvasis lavonas", Čechovo "Dėdė Jonis", Lessingo "Minna von Barnhelm", Lope de Vega "Piemenaite hercogienė", Tamojo y Baus "Vargšas Jorikas" ir kt.

(Bus daugiau)

MOTERIMS

Redaguoja O. Pridotkaitė

SUKURKIME ATEITĮ SAVO DUKTERIMS

Štai šitos mergaitės jau turi trylika, keturiolika, penkiolika metų. Greitai reikės joms pasirinkti ateities kelią. Šiais laikais geras amatas ar profesija mergaitėms yra lygiai taip pat naudinga kaip ir berniukams. Svarbiausia yra leisti vaikui lavintis toje srityje, kuri labiausiai atitinka jo skonius ir sugebėjimus. Šie keli pavyzdžiai gali būti naudingi.

Onytė, tai mergaitė, kuri visuomet galvoja apie kitus!

Nuo pat savo kūdikystės ji pasireiškė savo gerumu. Ji mieliai atiduodavo savo saldainį, ar skanumyną jaunesniesiems. Klasėje rūpindavosi savo draugėmis. Pasitarnavimas, slaugymas jai visuomet suteikdavo didelį malonumą.

Onytė turi patraukimą į socialines karjeras, kurios reikalauja pasišventimo. Ji būtų puiki slaugė. Ilgiau pasilavinus šioje srityje, galėtų tapti gail. sesute. Vėtereit jai sudaryti sąlygas studijuoti mediciną, bet jeigu tai užimtu per daug laiko arba finansiškai būtų neįmanoma, ji dar galėtų tapti biologiste, laboratorijos asistente, medikalinės kūno kultūros profesorium.

Joana mėgsta kaimo gyvenimą.

Jos linksmiausias laisvalaikis yra tas, kurį ji praleidžia tarp naminių paukščių ir gyvulių. Ji puikiai pažįsta sodo-daržo padėtį ir ten augančius au-

Praktiški patarimai

* Kad pieniški valgiai nepridegtų, reikia į puodo dugną pridėti tiek cukraus, kad ji padengtų; prieš užverdant pienui netaisyti.

* Kakao, kavos ir pieno dėmes galima išvalyti su pašildytu glicerinu.

* Vyno dėmes, jei dar neperšenos, galima valyti su citrinos sūka.

* Vaisių dėmes valyti su lengvu chloro skiediniu ir praskiestu actu ar citrinos sūka. Po valymo gerai išplauti, kad neliktų chloro.

galus. Kodėl ji negalėtų lavintis žemės ūkyje? Turėdama nuosavą ūkį, ji galėtų verstis vaisių, daržovių auginimu, paukštininkyste, bitininkyste. Pagilinus studijas žemės ūkyje, galėtų būti vienos ir kitos srities profesorium, agronomė. Jeigu Joana mėgsta gėles, kodėl ji negalėtų užsiimti sėklininkyste, sodininkyste ar rožių auginimu?

Monika turi ne tik didelių gabumų, bet ir blygbių!

Labai inteligentiška, gabi moksle, mato mažėjančius pažymius, nes ji plepa klasėje ir niekada ramiai nenusėdi vietoje! "Man padarius pastabą dėl jos elgesio klasėje," sako jos mama, "ji surenka tiek argumentų, kad visuomet lieka teisi. Aš nematau ką ji ateityje galėtų pasiekti. Ji mėgsta sportą, prakalbas ir norėtų keliauti..."

Nenusiminkite. Išnaudodama savo blygbes, Monika gali daug ką pasiekti. Baigus gimnaziją ji galėtų studijuoti teisę: iškalbingumas, priverčią priešinką tylėti argumentai — vertingi šaltiniai tapti advokate!

Pasirinkus kitą kelią, galėtų būti komersante, turizmo agente, vertėja, žurnaliste, fotografe.

Kristina visuomet mėgo mažamečius vaikus ir juos motiniškai globodavo.

Paklausta kuo ji norėtų būti, rimtai atsakė: "Aš būsiu mama!"

Kol kas ji galėtų mokytojauti, būti aukle. Baigus atitinkamus kursus, galėtų tapti lopšelio direktore, vaikų darželio vedėja ir pan.

Gražina yra koketiška.

Palto ar suknelės pirkimas jai visada būdavo reikšmingas įvykis. Ji mėgsta puoštis, dažnai keičia savo kambario padėtį, svajoja vartydama madų katalogus...

Gražina gali būti kirpėja, modiste, grožio salono asistente.



Medžiagą šiam puslapiui pristatė Sam būrio "Sviesa" Regijonalinė Valdyba

Literatūrinis luzis

V. Kazokas

Ar jau laikas kalbėti apie lūžį mūsų literatūroje? Ar yra kokių apraiškų, kurios liudytų, kad toksai lūžis grėsia arba kad jis jau įvykęs faktas?

Štai pora klausimų, ties kuriais ir sustosime. Kas yra kiek atidžiau sekęs mūsų pokarinės literatūros raidą, tasai be didelių pastangų galėjo pastebėti aiškų trynimasi tarp mūsų senesnės ir jaunosios rašytojų kartos, kuris privedė prie šiandieninio skilimo, ką mes ir pavadinume literatūrinio lūžio. Jau 1946-47 metais pasirodžiusios jaunųjų poetų debiutinės knygos aiškiai byloja, kad šie poetai nėra senųjų tradicijų tęsėjai ir kad jie pasuko visai nauju keliu. Iš jų išleistų veikalų aišku, kad jie sau mokytojų ir pavyzdžių ieškojo ne pas savuosius, bet visų pirma svetur. Nekalbant apie N. Mačernį, kuris šiuo atveju laikytinas naujosios kartos, o drauge ir naujojo sąjūdžio pradininku, štai iševijoje pasirodo Niliūno, Nagio, Kėkšto, Bradūno knygos, iš kurių padvelkia nauja nuotaika ir naujas žvilgsnis į daiktus ir žmones. Iš čia paminėtųjų išskirtinas K. Bradūnas, kuris vienintelis yra lietuviškos mokyklos atžala, bet kuris greit prisitaikė prie kitų ir įsijungė į jų ratelį. Neilgai trukus pasirodė ano meto spaudoje vienas kitas straipsnis, viena kita kritika, iš kurių galima suprasti, kad jie pradeda naują mūsų literatūros istorijos puslapi. Jau redaguojant "Tremties Metus", kurio redakcinę kolegiją sudarė tiek vyresniosios, tiek jaunesniosios kartos atstovai, tarp šių dviejų, dar anuo metu ne taip ryškių, frontų įvyko aitrūs susikirtimai, ko pasekoje jaunieji turėjo pasitraukti ir minėtąją knygą baigė redaguoti B. Brazdžionis su S. Santvaru. Šalia aukščiau sumintų poetų, kurie davė šiam sąjūdžiui toną ir šiandien stipriai stovi naujojo fronto priešakyje, Vakarų Vokietijoje susidarė kita grupė jaunų rašytojų, kurie susibūrė apie savo leidžiamą žurnalą "Žvilgsnius". Tiesioginio ryšio tarp pirmosios ir antrosios jaunųjų grupės nebuvo, tačiau jas abi jungė ta pati revoliucinė nuotaika: nepasitenkinimas senuoju pasauliu ir aistringas ieškojimas naujų poezijai erdvių. Greit įvykusi platesnio masto emigracija iš Vokietijos šiuos židinius išardė, kurie po keletos metų sudarė vieną branduolį, susiburdami apie žurnalą "Literatūros Laukai".

Čia paduota trumpa istorinė apžvalga turėjo tikslas tik pabrėžti, kad mūsų iškeltasis šio straipsnio pradžioje literatūrinis lūžis yra jau įvykęs faktas. Diena iš dienos šisai plyšys tarp senosios ir jaunosios rašytojų kartos plėtėja ir belieka tik laukti pateisinamų rezultatų, nes iš tikrųjų, kaip sako Dr. J. Girmius, jaunosios kartos neoficialus ideologas, kad senoji karta yra jau tikrovė, tuo tarpu jaunesniuosiuose yra visos mūsų viltys. Būti ilga kalba beiškant šio lūžio pirmųjų datų, bet jų reikia ieškoti dar Lietuvoje. Klausimas būtų: kokios yra lūžio priežastys? Plačiau šių priežasčių išnagrinėti dėl vietos stokos čia neįmanoma. Turime tik pasitenkinti jų konstatavimu. Iš jų pažymėtinos:

1). Vertybių susyvaravimas ir žmoniškosios būties tamsa. Tai bene bus pati pagrindinė priežastis, žiūrėti į pačią kūrybą ne žaidžiančiojo akimis, bet kaip į žmogiškosios būties kūryboje įprasminimą. Jeigu ankstyvesnioji mūsų kūryba iš tikrųjų daugiau ar mažiau atitiko prof. Maccino formulą, kad kūryba savo esmėje yra žaismas, tai jaunieji savo kūrybinių žodžių atsako priešingai: kūryba yra kieta poeto kova už savęs realizavimą. Pagaliau sunkūs karo ir okupacijų pergyvenimai sugriovė nusistovėjusią

vertybių pastovumą ir poetas vollens nollens atsisotėjo prieš savo ir apskritai žmogaus egzistencinį klausimą.

2). Literatūros akiračio praplėtimas. Tai yra antra raktinė priežastis, kuri įgalino jaunuosius nusisukti nuo senųjų tradicijų ir ieškoti naujų temų ir formų. Iševija daugeliui rašytojų atvėrė akis ir įdavė į rankas naują platesnį ir išsamesnį mastą. Reikia čia pabrėžti, kad nuo Krėvės ligi senųjų tradicijų paskutinių monikanų (Vaičiulaičio, Andriūšo, Kiršos) mūsų literatūra tebuvo tik aklinai uždara parapija, niekaip nesudariusi kelio išbristi iš kaimo laukų arba išsineri iš baudžiauninko sėrmėgos. Kas vyko už šios parapijos sienų, mums buvo nežinoma, net nepageidautina žinoti. O jeigu kas išdrįso įnešti ką nors naujo (šiuo atveju J. Savickis) tai tas ir ligi šiandien liko svetimas, kaip raktis delne. Štai dėl ko ir pabrėžiū, kad iševijoje jauno rašytojo akiratis gerokai prasplėtė ir tuo pačiu pajėgė žvelgti į lietuvišką literatūrą kitokių žvilgsniu ir ją vertinti nauju mastu. Šita prasme ir primygtinai kartoju, kad jaunoji karta, norėdama pralaužti parapijines sienas, net sau mokytojų ieškojo kitur.

Tai ir būtų šios pačios pagrindinės priežastys, kurios vertė jauną rašytoją atverti langines ir kurios privedė prie dabartinio lūžio. Grįžtant prie literatūros Laukų, apie kuriuos reikėtų kiek plačiau ir išsamiau parašyti, tenka pasakyti, kad jie šiandien yra mūsų literatūriniam gyvenime kaip pirmasis griaustinis naujo, literatūrinio pavasario. Ar šisai ateinantis pavasaris bus našus, teks įsitikinti netolimoje ateityje. Dabar vykstanti polemika tarp senesniosios ir jaunųjų kartos yra ne kas kita, kaip pozicijų išryškinimas.

BALTOLOGIJOS SKYRIUS MONTREALIO UNIVERSITETE

Montrealio universitetas (Kanada) jau penkti metai teikia galimybės kiekvienam lietuvių abiturientui arba studentui įsigyti humanitarinių mokslų diplomus (M.A., Ph. D.), klausant lituanistikos paskaitų ir parašant mokslinį darbą

Lietuvių kalba. Tai, mūsų žiniomis, vienintelis universitetas šiame kontinente, besąlyginai užskaitęs išeitajį mokslą gimtame krašte ir užsieniuose, (atestatų išsklausytus semestrus) ir suteikiąs pilnateisį augštojo mokslo laipsnį (parašius mokslinį darbą gimtąja kalba).

Nuolatiniais dėstytojais yra: dr. A. Ramūnas, pedagoginių mokslų profesorius Ottawos ir Montrealio universitetuose, kuris yra skyriaus vedėjas ir dr. H. Nagys, dėstąs lietuvių literatūrą, kuris yra skyriaus sekretorius. Epizodinių kursų bei atskirų paskaitų skaityti pakviesti žinomi mūsų lituanistai bei kultūrininkai: k.a. prof. J. Brazaitis, A. Vaičiulaitis, Bern. Brazdžionis, prof. A. Tamošaitis, prof. A. Šapoka, prof. dr. A. Gaida, prof. dr. Šešplaukis — Tyrulis ir kt.

Visiems, kurie norėtų Montrealio universitete studijuoti lituanistiką ir įsigyti mokslinius laipsnius, smulkias žinias suteiks dr. H. Nagys, 5561 Esplanade Ave., Montreal, Que., Canada. Teiraujantis informaciją, prašome pažymėti, ar prašytojas turi (ir kokius) išeitojo mokslo, Lietuvoje ir užsienyje, dokumentus.

Montrealio Univ. Baltologijos Skyrius

Persu poetas Hafis

J. Tininis

Persai yra turėję žymių poetų, kurių vardai iki šių dienų išliko neužnešti laiko dulkių. Vienas iš jų yra Hafis (1320-1389), lyrinės poezijos kūrėjas. Dar jam gyvam tebesant, jo eilėraščiai jau buvo žinomi visoje Persijoje, kur jie čjo iš lūpų į lūpas. Jie ir šiandien tebedeklamuami arba tebedainuojami visur ten, kur skamba persų kalba.

Hfis priklausė savo laiku religiniam mistiniam sąjūdžiui, vadinamam sufizmui, kuris skelbė, kad žmogaus siela yra dieviškojo Absoliuto dalytė. Todėl ir kiekvienas mistikas turįs siekti visiško susijungimo su Dievu. Tarp kitko šiame sąjūdyje, sufizme, ypatingą reikšmę turėjo vynas, nes jis buvo laikomas ezoterinio, vidinio, žinėjimo simboliu. Sufistinio poeto rankoje laikoma vyno taurė simboliškai buvo visą pasaulį. Ji teikė žinojimą tam, kas iš jos gerė. Todėl ir Hafis, būdamas sufistas, daug vietos savo eilėraščiuose skyrė vyno apdainavimui. Be vyno, jis apščiū savo eilėse kalba apie meilę, rozes, lakštingalas ir kitus gražius dalykus.

Visi jo poezijoje vartojami vaizdai turi tam tikrą simbolinę prasmę. Pvz. ryto vėjelis yra meilės pasiuntinys, mėnuo — skruostai, narcizas — akys, hiacintas — garbanos, lakštingala, kuri persų kalboje yra vyriškos giminės reiška bernelį, o rožė — mergelę.

Beveik kiekvienas Hafio eilėraštis turi mažiausiai tris prasmes. Pirmoji prasmė — daugiau ar mažiau tiesioginė, kuri aukština vyną ir meilę ir tuo būdu išreiškia tam tikrą linksmą ir grakštų rafinuotos tų laikų persų kultūros sensualumą. Antroji prasmė yra grynai simbolinė, kur poetiniai vaizdai pritaikomi universaliai mistiko žinojimui. Pvz. mylimasis dažnai čia simbolizuoja dieviškąjį Mylimąjį, nuo kurio atsiskyrimas yra tamsi sielos naktis. Trečioji prasmė dažnai simbolizuoja karališkojo persų dvaro didikus ar kunigaikščius, vadinas, savo mecenatus, nes jis pats buvo karališkojo dvaro poetas. Taigi išskaičiavimą gerųjų ar blogųjų mylimojo savybių eilėraštyje reikia suprasti kaip tam tikrą poetą globojančių kunigaikščių pagyrimą ar papeikimą.

Hafis yra sukūręs daugiau negu šėsis šimtus eilėraščių. Daugumą šių eilėraščių sudaro vadinamieji ghazalai, arba savotiški lyriniai eilėraščiai, sudaryti iš maždaug 6-15 strofų. Kiekviena strofa susideda iš dviejų eilučių. Abi pirmosios strofos eilutės surimtuos viena su antra, o paskui vienodas rimas kartojasi per visą eilėraščių antroje kiekvienos strofos eilutėje. Paskutinėje strofoje visuomet įterpiamas poeto, Hafio, vardas. Kiekviena strofa išreiškia vieną kokią nors mintį. Dėl to eilėraščių nepasizymi vieningumu, jei neskaityti vieningumo rimo ir ritmo. Tačiau strofos sujungtos kokių nors vyraujančių vaizdų ar idejų, panašiai kaip didžiojo graikų poeto odėse, arba susietos kokio nors atskiros žodžio atkartojimu.

Persų karališkojo dvaro poetai dažnai turėjo sudėti eiles ex-promtu. Todėl ir Hafio kai kurie eilėraščiai atrodo lyg ir savotiškos improvizacijos, kurios betgi pasižymi dideliu meniškumu. Aš čia patiekiu, proziškai išvertęs, vieną Hafio ghazalą, kuriame poetas dainuoja apie savo gyvenimo derliaus nuėmimą, arba mirtį, apie išsilaisvinimą iš medžiaginių varžtų, apie grožio praicinumą, apie viską nusinešantį likimą, apie įteškomo grožio krislę, apie išganyką ateinantį per savo paties pastangas. Visi šie dalykai išreikšti simboliais. Štai tas gha-

zalas:
Aš regėjau žalią dangaus pievą ir
[mėnesio pjautuvą
Ir atsiminiau savo paties gyvenimo
[lauką ir pjūties metą.

Aš tariau: O mano likime, tau be-
[miegant saulė pakilo.
Ir jis man atsakė: Nepaisydamas
[viso to, kas atsitiko, nepa-
[mesk vilties.

Jei tu eisi į dangų skaistus ir nuo-
[gas kaip Mesijas,
Šimtai spindulių iš tavo žibinto pa-
[sieks saulę.

Nepasitikėk savo žvaigždė, ta šliau-
[žiančia nakties vagile,
Ta apgavike, kuri pagrobė karaliui
[Kausui vainiką, o Kaikhosrui
[diržą.

Nors ausys tau svyra nuo rubino ir
[aukso auskarų,
Tačiau tu klausyk to balso, kurs sa-
[ko, kad grožis nuvysta.

Tegu atsitolina bloga akis nuo tavo
[veidą gražinančio intapo,
Kurs šachmatinėje grožio lentoje
[numuša saulę ir mėnesį.

Tu sūkterėk dangui: 'Neišstatyk
[pardavimui savo blizgančio
[didingumo,
Nes meilė nuperka mėnesį už vieną
[miežio grūdą, o vynkeikiu
[Plejadas — už du.

Veidmainio uolumas paverčia reli-
[giją sudegintu derliu:
Hafi, nusimesk veidmainybės vilno-
[nį drabužį ir eik.

Be Hafio, tautines valstybės ribas-
peršokę ir pasidarę visos kultūringos
žmonijos nusavybe yra dar šie persų
poetai: Firdusi, Sadi ir Khajamas.
Pastarasis ypač plačiai žinomas anglo-
saksų pasauly savo sentencinio po-
būdžio ketureiliais, vadinamais ruba-
jatais. Tačiau savo minčių gilumu ir
subtylumu bene visus juos viršija Hafis.

KULTŪRINĖ KRONIKA

IŠLEISTI GEDIMINO LAIŠKAI

Vokietis dr. Herbert Spliet atspausdino studiją apie Gedimino laiškus rašytus Rygos ordinui "Die Briefe Gedimins". Kaip žinome Liet. Did. Kunig. Gediminas vedė kovą prieš Kalavijuočių ordiną ir toje kovoje protarpiais jis bendradarbiavo su Rygos vyskupu, su kuriuo ir vedė susirašinėjimą ir dalį to susirašinėjimo minėtas dr. H. Spliet dabar išleido. Šie laišškai prisidės prie Lietuvos istorijos išryškiniimo Gediminui Lietuvai valdant.

Inžinierių ir architektų draugija šiais metais vykdė visuotinius savo organų rinkimus korespondenciniu būdu. Rinkimuose dalyvauja visuose kontinentuose gyveną inžinieriai ir architektai.

"Lietuvių Dienų" Australijos numeris JAV-bėse išėinąs vienas ir populiariausių lietuviškų iliustruotų žurnalų "Lietuvių Dienos" savo šių metų lapkričio mėnesio numerį skiria Australijos lietuvių gyvenimui pavaizduoti.

Vasario 16 Gimnazija mokslo metus pradėjo jau savo nuosavuose namuose. Šiais metais gimnazijoje su parengiamomis klasėmis yra 202 mokiniai. Jų tarpe yra 71 našlaitis arba pusiau našlaitis. Didelę dalį sudaro klaipeidiečiai. Gimnazijoje yra 107 evangelikai ir 95 R. katalikai. Berniukų yra 104, mergaičių 98. Iš Didž.

Lietuvos 165, iš Mažosios Lietuvos — 40; iš anglų zonos 179, iš JAV ir prancūzų zonų — 23.

Vydūno fondo pradžia

Vydūno raštams išleisti ir paminklui statyti yra įsteigtas fondas į kurį jau yra suaukota 136.50 dol. Fondo adresas:

B. Babrauskas, 1436 So. 50 Av., Cicero Ill.

Kerstenas pas Ig. Šeinių.

Kerstenas iankydamasis Europoje dėl rezolucijos Pabaltijo valstybių reikalu apsilankė pas "Raudonojo Tvano" autorių Igną Šeinių Svedijoje ir jį smulkiai apklausinėjo.

Paskirtos premijos studentams.

Neries stipendijų fondo skirtą premiją 200 dol. JAV. lietuviams studentams už temą "Mokslo siekiančio jaunimo problemos ir jų sprendimas" gavo geriausiai parašę Antanas Musteikis ir Rozalija Šomkaitė abu iš New Yorko pusiau po 100 dol.

Šveicarai paškyrė 2 stipendijas lietuviams.

Liet Raud. Kryžiaus įgaliotinio Šveicarijoi p. inž. Stankaus pastangomis Zuericho universitete, Šveicarijoi išrūpinta dvi stipendijos aukštesiems mokslams baigti šiame universitete. Kandidatai gali būti tik iš Vokietijoi gyvenančių lietuvių.

Kanadoje įvykusios Lietuvių Dienos

proga buvo išleista brošiūra apie Kanados lietuvius. Iš šios brošiūros paaiškėjo, kad lietuvių emigracija į šį kraštą prasidėjo maždaug prieš 50 metų ir šiuo laiku yra viso apie 25.000 lietuvių, iš kurių apie 11.000 yra atvykusių po II Pasaulinio Karo.

Pasisekęs literatūrinis pobūvis.

Sambūris "Sviesa" Sydney sk. š.m. spalio 17 d. buvo suruošęs literatūrinį pobūvį, kurio metu savo kūrinius skaitė Sydney gyveną literatai: V. Kazokas prozą ir poeziją, J. Žukauskas prozą, E. Rataiskienė prozą, J. Almis Jūragis poeziją, J. Tininis prozą ir J. Janavičius prozą. Pažymėtina, kad šiais metais skaitytieji kūrinių daug daugiau imponavo susirinkusius, nei prieš metus laiko tokio pat žanro skaityta kūryba.

* Žarskus Bonnosi universitete gavo teisių daktaro laipsnį, apgynęs disertaciją "Der Aufbau des Strafvollzuges im Litauischen Staat".

* Paskutiniu metu net du lietuviai psichologijos studentai JAV-bėse gavo magistrato laipsnį. Jie yra Pranas Petrauskas ir Vytautas Vygandas.

* Vydūno Fondo Komitetas dėda pastangas išleisti naują Vydūno raštų laidą. Pirmoje eilėje numatyti "Prabochių Šešėliai".

* Spaudoje jau pasirodė prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų lietuviškų knygų istorija". Antrasis tomas išėis artimiausiu laiku. Po keletos mėnesių turėtų pasirodyti J. Aisčio "Laikas ir Žmonės" (kai kurios ištraukos tilpo "Aiduose") ir Balio Sruogos "Mūžino pauksmėje".

* Ruggjūcio 22-23 d.d. Chicagoje įvyko JAV Liet. Stud. Sąj. zonis suvažiavimas, kuriame dalyvavo per 100 studentų. Suvažiavimo metu buvo parengta turininga programa, kurios tarpe buvo prof. Kolupailos paskaita apie Lietuvos ir šių laikų studentiją.

* Antropologijos žurnaluose vis dažniau pasitaiko Dr. Marijos Gimbutienės straipsnių. Neseniai pasirodė šie jos darbai: "Battle-axe or Culture", "The Earliest Culture History in the Northern Part of the European USSR" ir "On the Origins of the Nord Indo-Europeans". Autorė taip pat ruošia medžiagą apie Azijos archeologiją naujai Enciclopaedia Britannica laidai.

NAUJOS KNYGOS

Gerutis — RUTELĖ, skaitymai, gamta ir Tėvynės mokslas. III-jam pradžios mokyklos skyriui. "Dirvos" b-vės leidinys, Kaunas, 1937 metai. 384 pusl. gausiai iliustruota. Kaina su persiuntimo išlaidomis 17/6.

Dr Pr. Gaidamavičius — IŠ-BLOKSTASIS ŽMOGUS, benamio likimo perspektyvos. Išleido Venta Vokietijoje 1951 m. 278 psl., kaina su persiuntimu 17/6.

V. Minkūnas — ANGLŲ KALBOS SKAITYMAI (su žodyne ir tarmu). Išleido Sudavija 1948 m. Kaina su persiuntimu 6/0.

Knygos gaunamos: Australijos Lietuvis, 35 Cator St., Hindmarsh, S.A.

Newcomers who plan to live permanently in Australia may claim some benefits as soon as they need them. These benefits are — Maternity Allowance, Child Endowment, Unemployment and Sickness Benefits, all of which may be claimed before becoming naturalized. Newcomers are not able to claim Age, Widow's or Invalid Pensions until they are naturalized and until they have lived in Australia for a certain number of years which vary for each type of pension.

The benefits that are available, subject to certain conditions, to all people planning to live permanently in Australia are —

MATERNITY ALLOWANCE

The mother of every new born baby claim this lump sum payment if she states her intention of living permanently in Australia. A claim must be made on Form SC1, within 6 months of the birth of the baby.

Amount Payable

- a). Where there are no other children £15
- b). Where they are 1 or 2 children £16
- c). Where there are 3 or more other children £17/10/0

An extra £5 is paid for each additional child in the case of twins, triplets, etc.

Pre-Natal Payment of Maternity Allowance

Allowance

An expectant mother may be paid £5 of her Maternity Allowance if she applies for this within 4 weeks of the date when the doctor expects her to be confined. Anyone wishing to claim this pre-natal payment must obtain a Form SC2 and complete it.

Child endowment

Every mother who is looking after one or more children under the age of 16 years may claim Child Endowment provided that she intends to live permanently in Australia.

The claim form for Child Endowment is to be found on the back of a Maternity Allowance claim, Form SC 1, as many mothers complete both of

these while they are still in hospital.

Amount Payable

- For the first or only child under 16 years 5/-
 - For each additional child under 16 years in the family 10/-
- Thus a person with 1 child under 16 years receives 5/- per week; with 2 children under 16 years 15/- a week; with 3 children under 16 years 25/- per week — and so on.

When children are living with their parents, the mother lodges the claim for Endowment and receives the payment. If parents are not living together it is usually possible for Endowment to be paid to the person who is looking after the child.

Methods of Payment

- a). Endowment may be paid each 12 weeks directly into a bank account if one is named on the claim form.
- b). Endowment may be paid each 28 days by means of orders which can be cashed at the Post Office or Bank.

UNEMPLOYMENT BENEFIT

A form SU2 must be obtained and completed. Men over 16 years and under 65 years and women over 16 years and under 60 years may apply for this benefit if they have lived in Australia for 12 months or if they satisfy the Department that they intend to remain permanently in Australia. A married woman whose husband is capable of maintaining her is ineligible for Unemployment Benefit even though she may have been working.

To receive this Benefit the applicant must prove that he is not taking part in a strike, that he is not unemployed through his own fault, that he is fit and willing to undertake suitable work if this can be found, and that he is looking for work.

All claimants must register for employment with the Commonwealth Employment Service, 99 Currie Street Adelaide or at Lipson Street, Port Adelaide, or with an agent if the claimant lives outside the metropolitan area.

Amount Payable

The largest amount of benefit which may be paid to a married man claiming this benefit is £2/10/0 a week, with an additional £2 a week for his wife, and 5/- a week for one child under 16 years, thus making a total of £4/15/-. As well as this, a man may have £1 a week additional income which he has not earned, making a total income of £5/15/-.

The largest amount of benefit which may be paid to an unmarried claimant aged 21 years or over is £2/10/- a week, and he also may have other income which he has not earned of £1 a week, making his total income £3/10/- a week.

SICKNESS BENEFIT

A form SC3 must be obtained and completed. Qualifications with regard to age, length of residence, and marital status are the same as for Unemployment Benefits.

The applicant must prove by a certificate from a doctor that he is unable to work on account of sickness.

(Continued on page 7)

Commonwealth Social Services

STOT, TEISMAS EINA! — Atkelta iš 2 psl.

turi savo žinioje visus kultūrinius ir švietimo reikalus, bet praktiškai to nedaro. Esą, jis (K.F.) neimaš savaitgalio mokyklos savo žinion, nes nenorįs būti uzurpatorius ir atimti ją iš bažnytinės vadovybės. (Mokyklai ne uzurpatorių, bet talkininkų reikalinga. Reikalinga, kad Kultūros Fondas ne teoretiskai, bet praktiškai talkininkautų. Ir kad tos talkos reikia, pamatysime iš vėlesnių liudininkų parodymų. V. R.).

Jaunimo auklėjimas, liudininko teigimu, yra blogoj padėty. Jis nesidomi kultūriniais reikalais, pasiteisindamas, daugiausia, darbu.

K. Fondas neturi veiklos plano. Jis tik iš dalies organizuoja parengimus. Dažnai patys menininkai pasiūlo savo koncertus. Dabar turįs užplanavęs literatūros vakarą.

Liudininkas prikišo visuomeni jos palinkimus priekaištauti, jos nenorą veltui programai atliekantiems menininkams net padėkoti ir ilgiau buvo sustojęs ties bandymais kiršinti parengimuose dalyvaujančius menininkus. Teatro kryžiaus keliai.

Teatro-studijos režisiorius J. Gučius teisme pareiškė, kad į teatro spektaklius galėtų atsilankyti visi Adelaidėj gyveną lietuviai, bet vidutiniškai atsilanko po 500. Jam atrodo, kad teatro dabas neduoda tų rezultatų, kurių jis turėtų duoti. Kaltas ir teatras ir visuomenė. Dingo meno skonis, meninis supratimas sumenkėjo.

Teatras susiduria su visa eile kliūčių. Kolektyvui trūksta vaidintojų. Aktoriui parengti reikia mažiausiai metų intensyvaus darbo. Ir tas darbas pilkas. Jaunimas gi atranda, kur įdomiau ir lengviau laiką praleisti, kur nereikia kruopštaus darbo.

Rengiant spektaklį, tenka repetuoti po 3-4 kartus per savaitę po 3 valandas kiekvieną kartą.

Antrą kliūčių grupę sudaro medžiaginiai sunkumai. Per du metus visi kolektyvo nariai mokėjo tam tikrą savaitinę duoklę, kad sudarytų fondą rūbams ir dekoracijoms. Visos iš spektaklio gaunamos pajamos yra skiriamos sekančiam pastatymui. Deficito stengiamasi kaip galint išvengti ir išlaidos su pajamom maždaug balansuojasi.

Liudininkas įsitikinęs, kad ir teatro darbe reikia žvelgti ateitin. Tas privertė ir jį aktyvius teatro dalyvius apjungti į teatrą - studiją, kurios spektaklius reikia laikyti parodomaisiais. Jis norėjo pakelti teatro lygį, duodant kolektyvui bent teatrologijos abėcėlę.

Jis tikėjosi per porą metų priauginti kolektyvą ligi profesionalinio lygio. Po šio sezono teatras-studija turėjo būti perorganizuotas. Dabar padėtis šiek tiek keičiasi. Jis irgi girdėjęs, kad Adelaidėj steigiamas naujas teatras. Kaip vėliau kitas liudininkas (A. Rūkštelė) pareiškė, tai esąs mėgėjų susibūrimas, kurį reikia tik sveikinti. (Tikėkime, kad tie išsiūbavimai sucementuos teatrą — studiją ir kaip tik bus jam naudingi).

Ir choras turėjo sunkumų.

Liudininkas V. Šimkus, atstovaudamas Adelaidės vyrų chorą, pareiškė, pradžioje buvo stengtasi organizuoti mišrų chorą, bet vėliau jis iširo ir kol kas nuo jo organizavimo atsisakytą. Choras pergyveno daug sunkių valandų. Buvo prieita net prie vyrų choro likvidavimo klausimo. Šiuo metu chore yra 29 vyrai ir padidimas nebūtinai, nes choras turi būti lankstus. Tačiau vistiek norėtųsi turėti 35 choro dalyvius. Buvo stengtasi padidinti chorisų skaičių išsiuntinėjant 30 pakvietimų. Iš pakvietusių 10 įstojo į chorą.

Choro koncertus visuomenė galėtų gausiau lankyti. Dabar atsilanko apie 500 žmonių. Liudininkas nenori per daug dažnai su choru rodytis.

Nėra jokio muzikos klubo.

Liudininkas Antanas Rūkštelė per savo parodymus buvo pareiškęs, kad prie Kultūros Fondo esąs muzikos klubas, kuriam vadovauja Jonas Zdanavičius. Teismo kalusinėjamas, Zdanavičius išdrožė:

— Aš nesu muzikos klubo vadovas. Tokio klubo iš viso nėra.

Pareiškdamas savo nuomonę dėl visuomenės abejingumo kultūriniam parengimams, liudininkas pažymėjo, kad tie parengimai nėra vertingi. Vieninteliai didesni parengimai, daromi švenčių metu, visada pilni. Koncertų, kaip tokių, reikia tik trijų per metus. Tada ir lankytojų bus pakankamai. Parengimų programose silpniausia vieta — lietuviška muzika ir daina. Lietuviškai programos daliai ruošiamasi mažiausiai. Kai mūsų menininkas dainuoja svetimus kūrinus, jie juos išpildo gerai, bet kai pradeda lietuvišką dainą, koku klausyti. Į jos išpildymą menininkas nekreipia dėmesio.

Spaudoje skelbiamos taip vadinamos kritikos yra nekvalifikuotų asmenų rašomos. Vokietijoj ir gen. Daukantas rašė kritikas apie tautinius šokių ..

Liudininkui tekę skaityti australų spaudoj apie mūsų menininkus. Tuose aprašymuose mūsų menininkai giriasi nebūtais dalykais, prisistato, kaip būvė Lietuvoje pirmieilais dirigentais, operos žvaigždės ir t.t.. Dabar čia australai, pamatę tų garsenybių pasirodymus, gali susidaryti labai blogą įspūdį apie mūsų meno lygį.

Adelaidėj yra progos pasiklausyti pasaulinių garsenybių, bet mūsų šaliai į jų koncertus lankosi labai mažai.

Australai, nors mes juos laikome menu nesidominčiais, garsenybių koncertus lanko gana gausiai.

Kaip ir visur, taip ir pas mus menininkai savo tarpe ypatingai gražiai nesugyvena, bet padėtis, palyginti, nėra labai bloga.

Liudininkas įsitikinęs, jog būtų labai gražu leisti jaunoms galėms pasireikšti, kad vėliau jie galėtų pavaduoti užsitarnavusius menininkus.

Sporto klubas išsijotas.

— Iš Vyties sporto klubo teko išbraukti 62 narius už nario mokesčio nesumokėjimą, — pareiškė sporto klubą atstovaujantis liudininkas Mar-mulonis. Toliau jis aurodė, kad klube yra 82 nariai ir 3 svetimaučiai sportininkai. Klubas bandė įtraukti jaunimą į sporto klubo veiklą, tačiau pasekmės mažos. Nežiūrint šių nepasisekimų, klubas planuoja pagyvinti akciją dėl jaunimo dalyvavimo lietuviškam sporto klube. Dėl jaunimo abejingumo iš dalies gal ir kalti patys tėvai, kad neleidžia savo vaikų. Visuomenė gi klubą remia ir ta parama ypač jaučiama po laimėjimų. Klubas gauna aukų iš visuomenės, pats gi rengia pobūvius, loterijas, kad sustiprėtų finansiškai.

Kitas liudininkas (Dumčius) esąs įsitikinęs, kad mūsų sportininkai daug prisideda prie lietuvių vardo populiarinimo. Jie daug padarė, pasiekė viršūnes, bet laikas daro savo — jie sensta. Jiems reikia prieauglio, reikia jaunimo. Ir Vytis turėtų būti viso sportuojančio jaunimo centras. Pačiam sporto klubui trūksta vadovybės, trūksta to, kas jaunimą trauktų į klubą. Fizinio jaunimo auklėjimu turėtų rūpintis bendruomenės vadovybė ar koks nors jos paskirtas fizinio auklėjimo vadovas.

Pastaba:

Kitam numery bus apžvelgti bylos svarstymo metu iškilę savaitgalio mokyklos reikalai, tautiniai šokiai, savų namų įsigijimas, solidarumo ir kiti mokesčiai, kaltintojų ir gynėjų kalbos, o taip pat paskelbtas ir teismo sprendimas.

V. Radzevičius

MOTOCIKLAI!

MOTOCIKLAI!

MOTOCIKLAI!

Jeigu Tamsta galvojate pirkti motociklą, tai būtinai turite už-eiti pas Loefflerj, kur Tamsta galite pasirinkti iš 100 vartotų mašinių arba gauti bet kokios markės naują motociklą.

Daugelis lietuvių jau važinėja pas Loefflerj pirktais motociklais ir naudojami ypatingai lengvomis išsimokėjimo sąlygomis.



Taip pat turime didelį pasirinkimą

vartotų

AUTOMOBILIŲ

Mes parduodame tik tikrai geras mašinas
Lengviausios išsimokėjimo sąlygos

LOFFLER'S

MOTOR CYCLE RESALES

41 Gouger Street
ADELAIDE
TEL. LA 1985

Rukykite tabaka,
atitinkanti Jusu asmenini skoni.



PLATUS PUKIŲ MUSŲ TABAKŲ PASIRINKIMAS PILNAI
PATENKINA VISUS CIGAREČIŲ IR PYPKIŲ RUKYTOJUS. JUS
BUSITE PILNAI PATENKINTAS PASIRINKĖS VIENĄ IŠ MISDORPO
TABAKŲ — KARTU TURĖSITE IR MISDORPO KOKYBĖS GARANT IJĄ

Rukykite viena is Leonard Norman
tabaku. atitinkanti Jusu skoniui.
Misdorp marke zinoma virs 100 metu.

"DO YOU WANT TO LEARN ENGLISH?"

Post this form to:

The Director,
Department of Education,
Please send me:

- Information about the Evening Classes.....
- Free Correspondence Lessons
- Free Radio Lessons
- Surname Christian Name.....
- Address
- State
- My native language is -



MEILĖ KAMINE

Gegužės 22 d. Prancūzijoje vienas išimylėjęs jaunuolis turėjo tokį nuotykių. Kadangi jo mylimoji neleidė jam įeiti į jos kambarį, palikdama už durų, kad eitų sau namo, tas vaikinai, išikarščiavęs, naktį pasiryžo patekti pas ją per kambarį, bet užlipęs ant stogo, apsiriko ir įlindo į kaimyno kambarą. Šis buvo ankštas ir jaunuolis kiek pasmukęs įstrigo: negalėjo nei nusileisti nei išlįsti atgal. Pašaukti gaisrininkai turėjo nugriauti visą kambarį, ardydami jį plyta po plyta, kol pasiekė sužeistą ir gėdos kankinamą meilužį.

IDOMUS PRIPŪOLAMUMAS

Rugpjūčio 23 d. viena Toronto gatvė važiuojo sau ramiai du policininkai. Tuo momentu iš policijos centrinės buvo per radiją gautas pranešimas apie tik ką pavogtą automobilį. Kaip tie policininkai nusprendė, kai pamatė, kad automobilis numeris važiuoja prieš pat juos. Vagys, žinoma, nepaspruko. Jų buvo 4.

LAIMĖS KAINA

Toledo mieste, Ohio vals. (JAV) policija areštavo tula Addie D. Heller, kuri ėmė po 1 dolerį už ateities nuspėjimą, 5 dol. už pranešimą kokiomis dienomis pirkti loterijos bilietus ir 10 dol. — už patarimą kaip gauti vyrą.

"GARBINGAS" VAŽIAVIMAS

Kartą šoferis atsidūrė teisme už neatsakingą važiavimą. Teisėjas paklausė: — Kodėl tamsta stengeisi pabėgti, kai policininkas jus stabdė? — Aš nenorėjau būti pagautas! — atsakė kaltinamasis.

ATLYGINDAVO ŽMONAI KAS SAVAITE

Ponia Phyllis Ruškė, 21 metų amžiaus, padavė savo vyrą į teismą pra-

šydama išsiskyrimo, nes kiekvieną šeštadienio vakarą vyras išlūpdavo jai kailį. "Normos" dydis priklausydavo nuo "nusikaltimų" rūšies. Ponia Ruškė pateikė duomenis, pagal kuriuos jai vyras "tvarkė" kailį.

Tris smūgius ji gaudavo už kiekvieną indų neišplovimą arba už vėly atsikėlimą iš ryto ir laiku nepažadimą vyro.

Jeigu ji sutrukdavo jį skaitant — gaudavo 10 diržų, o jeigu grįždavo vėlai namo — 20.

Paprastai, jį vyras mušdavo pasidėjęs ant kelių su ranka ar diržu. Už didelius nusikaltimus bausti jis turėjo pasidarys specialų bizūną.

Vieną dieną užmokestis pasiekė 105 diržus, todėl ji pabėgo ir padavė vyrą į teismą.

Ponas Ruškė pareiškė:

—Aš visuomet buvau teisingas ir leisdavau jai patikrinti smūgių skaičių.

TURTINGAS "VARGŠAS"

Vienoje (Austrijoje) mokesčių inspektorius kratos metu vieno asmens namuose rado brangenybių £14.000 vertės. Pilietis buvo pareiškęs, jog jis negalys sumokėti mokesčių.

PABUČIAVIMAS GYDO

Yra žmonių, kurie tvirtina, kad pabučiavimas trumpinąs gyvenimą, nes bučiuojantis širdis smarkiau plaka ir daugiau pavargsta. Kuo daugiau žmogus yra per savo gyvenimą bučiavęsis, tuo jis daugiau patrupina gyvenimą. Šalia tų skeptikų, kurie sako, kad bučiuotis nesveika, yra ir tokių, kurie tvirtina priešingai, kad bučiuotis sveika. Girdi, kai žmogus susijaudina, jo širdis smarkiau plaka ir visas organizmas gauna daugiau maisto, nes kraujo apytaka yra gyvesnė. Todėl, sako jie, kai žmogus yra išimylėjęs ir kai jam meilėje sekasi, tai jis gražiai atrodo, yra energingas, turi šviečiančius veidus...

Kaip ten bebūtų, dabar atsirado naujas argumentas už bučiavimąsi. Daktarai sako, kad bučiavimas gydo žaksėjimą. Kai žmogus pradeda žaksėti, jam reikia pasibučiuoti su patinkamu asmeniu ir žaksėjimas praeis. Kuo bučkis ilgesnis ir malonesnis, tuo greičiau žaksėjimas praena. Ar tas daktarų tvirtinimas yra teisingas ar ne, galime patikrinti kiekvienas...

JEIGU JUMS REIKALINGAS VERTEJAS

— pagelbėti pirkinėjantis —

KLAUSKITE KURĮ NORS MŪSŲ PARDAVEJĄ

Jis nurodys Jums Naujųjų Australų Pirkinėjimosi Biurą.
Ten Jums bus suteikta pagalba Jūsų gimtąja kalba

P A S

John Martin and Co. Limited

The Big Store Rundle St. Adelaide

Sutaupysite pirkdami tik gera preke

PIRKITE BATUS BET KURIOJE FIRMOS

"EZYWALKIN Ltd."

- 90, Rundle St.
- Port Pirie
- Port Lincoln
- Mount Gambier

K R A U T U V Ė J E

- Port Adelaide
- Hindmarsh
- Unley Road
- Hindley Street
- Gouger Street

KIEKVIENOS POROS BATŲ PATVARUMAS GARANTUOTAS

COMMONWEALTH SOCIAL SERVICES

(Continued from page 6)

or accident which he has not caused himself. He must also show that because of this illness or injury he has lost his wages or other income. In all cases the claimant's medical certificate must state the nature of his illness and the probable length of time he will be unfit for work.

Amount Payable

The rates of payment are the same as for Unemployment Benefit.

PENSIONS

The following Pensions are available only to naturalized subjects who have lived in Australia for the required number of years.

Age Pensions

A man must be 65 years of age and a woman 60 years of age before he or she can apply for an Age Pension. As well as being a naturalized subject, the applicant must also have lived in Australia for 20 years less a permissible 10% for temporary absence.

A test is applied concerning how much income and property an applicant possesses. No pensioner is allowed to earn more than 30/- a week and receive the full amount of the pension. If a pensioner owns the house in which he lives then this house is exempt in the assessment of the rate of the pension. Property apart from a pensioner's home, furniture, and personal effects, affects the rate of pension only when it exceeds £109 in the case of a single person and £219 in the case of a married couple.

Amount Payable.

The maximum amount of payment

is £3/7/6 a week — the pensioner may also have other income amounting to 30/- a week, making his full receipts £4.17.6 a week.

Invalid Pension

An Invalid Pension may be paid to all persons over the age of 16 years who have the necessary residential qualifications and are stated by a Commonwealth Medical Referee to be permanently incapacitated for work, or permanently blind. The claimant must be naturalized and have resided in Australia for at least 5 years.

Income and Property deductions are similar to Age Pensions.

Amount Payable

The maximum amount of payment is £3/7/6 a week for a single person. The maximum benefit for a married claimant is £3/7/6 a week for himself, £1/15/- a week for a dependent wife who is not working and not receiving a pension herself, and 11/6 a week in respect of one child under 16 years, thus making a total of £5/14/- a week.

Widow's Pension

Claimants must be naturalized and also must have lived in Australia for 5 years. A means test is applied to both income and property. Widows Pensions are divided into 4 classes —

Class A —

Widow caring for a child or children under 16 years of age.

Class B —

Widow aged 50 years and over with

no dependants.

Class C —

Widow under 50 years with no dependents who is in necessitous circumstances. This pension is paid for no more than 26 weeks after the husband's death.

Class D —

Widow whose husband has been in prison for 6 months, or more, provided that the wife has custody, care, and control of children under 16 years.

Special Benefits

Payment of a grant called Special Benefit is occasionally authorised to meet exceptional circumstances where an unforeseen crisis cannot be met by any other means. These special benefits can be granted to people not yet naturalized but who intend to reside permanently in Australia.

FUNERAL BENEFITS

A Funeral Benefit of £10 is payable to a person who has paid, or is liable to pay, the cost of a funeral of an Age or Invalid Pensioner.

WHERE TO APPLY FOR BENEFITS

Full information on all matters concerning Benefits and Pensions can be obtained from the Department of Social Services, Churchill Building, 61 Gawler Place, Adelaide.

Claim forms may be obtained at many Post Offices, or at the Department of Social Services.

Unemployment Benefit claim forms may also be obtained at the Commonwealth Employment Service, Currie Street, Adelaide or from the District Agent or District Employment Officer, in districts outside the metropolitan area.

LIETUVOS GEOPOLITINĖ PADĖTIS IR SAUGUMAS — Atkelta iš 3 psl.

Lenkija. Prof. Voldemaro vyriausybė bandė sudaryti glaudesnius santykius su Vokietija. Vokietija galėjo būti rimtas mūsų sąjungininkas atsispirti prieš Lenkiją ir S. Rusiją. Bet ši politiko kryptis pasikeitė prof. Voldemarą pašalinus iš vyriausybės.

Hitleriai atėjus prie Vokietijos vyriausybės vairo, mūsų spaudoje prasidėjo akcija dėl modus vivendi su Lenkija. Tuo laiku Tubelio vyriausybė buvo tos minties, kad santykiai su Lenkija reikia užmegzti. Buvo galvojama tik dėl psichologinių kliūčių. Buvo aišku, kad tautos dauguma be Vilniaus problemos palankia prasme sprendimo tokiam vyriausybės žygiui nepritars. 1935 m. atsirado Kaune Katelbachas lenkų spaudos atstovas (neoficialiai ejęs konsulo pareigas). Tuo metu didelį vaidmenį vaidina grafas Tiškevičius (Kretingiškis) ir kun. Pupaleigis. Kretingos Pranciškonų gimnazijos direktorius. Jie atstovauja Lietuvą slaptose derybose su Lenkija Karaliaučiuje. Lenkus atstovauja tarp kitų grafas Tiškevičius Varšuvos vice - burmistras (Kretingiško brolis). Po šių derybų, kurios nedavė konkrečių rezultatų, sekė Lenkijos ultimatumas. (Atrodo lenkų sugalvotas palengvinti padėtį). Ultimatumas buvo priimtas seimo be ginčų. Gen. Raštikio vizitas Lenkijon aiškiai parodė Lietuvos politikos persiorientavimą.

Vertinant lenkų vaidmenį Lietuvos saugumui ne tiek buvo tikėtasi Lenkijos kariniu pajėgumu, kiek jos sąjungininkų parnėčių ir britų vaidmeniu.

Kitą variantą, norėjom patekti stiprių Lenkijos sąjungininkų globon. Po 1939 m. Ribentropo susitarimo Maskvoje įvyko ketvirtas Lenkijos, o kiek vėliau ir Lietuvos padalinimas. Pagal pirmą susitarimą Lietuva turėjo atitekti Vokietijai. Faktinai rusams okupavus Lietuvą įvyko antras susitarimas, kuriuo Lietuva buvo paduota S. Rusijai už 7½ mil. dolerių. Tais pačiais metais visos Baltijos valstybės buvo S. Rusijos okupuotos be karinio pasipiešinimo.

Paskutinių karų įvykiai parodė visišką neutralumo politikos nepasisekimą. Mes žinome, kad trys didieji Lietuvos kaimynai praeityje kėsinosi į mūsų laisvę. Vargu jų apetitai pasikeistų vėl Lietuvai nuo jų atsipalaidavus. Mūsų didžiausias istorinis priešas yra Rusija. Nesvarbu kokia bus Rusijos vyriausybė, priėjimas prie Baltijos jūros buvo, yra ir bus jos gy-

vybinis interesas. Tą gerai žino ir Vakarų pasaulis. (Ne be reikalo 1942 m. Vašingtone buvo svarstoma nereali mintis apie Baltijos valstybių gyven-tojų perkėlimą!). Lietuva yra per maža ir per silpna, kad galėtų būti saugi labartiname plote tarp didžiųjų agresingų kaimynų. Tokia pat padėtis yra broliškios Latvijos ir Estijos. Visų trijų Baltijos valstybių likimas yra tas pats.

Šiandieną daugelis mus vadina jau vienu vardu "Baltai". Žiaurus likimo pamokyti, mes turėtume pašalinti visas kliūtis ir sudaryti Lietuvos, Latvijos ir Estijos uniją. Tokia Baltijos valstybių unija dar būtų per maža, bet ji turėtų didesnę svorį tolimesnei regijoninei sąjungai sukurti, kuri galėtų politiškai, kariškai ir ūkiškai atsverti didžiųjų kaimynų aistras. Sunku šiandieną kalbėti apie būsimą Europą. Galima būtų padaryti tik vieną kitą iliuziją. Geografiniai Baltijos valstybių regijono, kitaip vadinamo skandinavų suomių bloko. Politiniai ir etnografiniai Šiaurės Europos Sąjungos nariai būtų: Norvegija, Švedija, Suomija, Baltijos valstybės (Lietuva, Latvija ir Estija) ir Danija. Visos tos valstybės yra sujungtos Baltijos jūra. Bet jei Rusija liktų nepadalyta, tai vargu tokia sąjunga būtų įmanoma. Jei Baltijos valstybės tokiu sąjunga būtų palankios, tai Skandinavijos valstybės, būdamos nuosaliau, vengs, kad joms nereiktų kariuoti su Rusija dėl Baltijos valstybių. Tuo atveju Baltijos valstybėms tektų pasirinkti Rusiją arba Vokietiją. Su prantama, Baltijos valstybės glausis prie Vokietijos Sąjungos.

Sąjunga su Vokietija kariniai būtų stipri, ekonominiai naudinga, bet politiniai ir tautiniai būtų mums pavojinga.

Jei būsimas karas Rusiją suskaldytų į atskiras valstybes, tai jos pavojus Šiaurės valstybių sąjungai sumažėtų. Tada tokia sąjunga būtų įmanoma. Bet tuo atveju būtų galima dar istorinė Lietuvos Sąjunga su Gudija ir Ukraina. Tuo keliu eidami, mes turėtume laisvesnes rankas kovoti dėl savų etnografinių žemių, jas atgauti ir įstatyti į vėžes dar politiniai nesubrendusius gudus. Baltijos valstybių sąjunga su Gudija ir Ukraina būtų pakankamai stipri prieš suskaldytą Rusiją ir atstatytą Lenkiją, bet nepakankamai prieš Vokietiją, kuri niekada neatsisakys nuo "Drang nach Osten" politikos, visada jaudinančios Vakarų Europos valstybes.

Šiandieniniai mūsų uždaviniai įpareigoja ne tik kovoti dėl Lietuvos laisvės, bet ir tirti sąlygas, kuriose Lietuvos saugumas būtų daugiau užtikrintas.

Jonas Janulaitis

¹⁾ W. Churchill. The Second World War Volume III.

²⁾ K. Inno. Wohin gehort das Baltikum, Scholar Nr. 2/3 1948. Heidelberg.

Gervazas Maukelė

SENMERĖS IŠROKAVIMAI

Ak, jaunyste brangi mano,
Kur tu nugarmėjai?
Raukšlų savo veido seno
Uždažyt nespėju.

O čia sukasi tautiečiai
Šokiuos ar bažnyčioj.
Kalbina ar prisiliečia,
Būk tai iš netyčių ...

Jų veiduos jaunystė žydi —
Pasirink, jei nori.
Bet kiekvieną jų lydi
Įpročiai nedori.

Nors ir kažin kaip norėtus —
Nėra kandidato.
Jo dairaus, akis išplėtus, —
Rimto nesimato:

Vienas, daug algų pralakęs,
Sutaupyti negali.
Kitas, net primerkęs akį,
Vaikosi australę.

Trečias nagas apkerėjęs,
Myli vien tik svarą.
Ir su tokiu prasidėjus,
Nieko nebus gero.

O ketvirtas prasilošęs,
Pokerį vis kerta,
Ir dar sako, atsilošęs:
— "Paskutinį kartą ..."

Penkta motociklą jodė,
Kiek tikėtai valiojo,
Bet jau niekur nesirodo,
Nusilaužęs koją.

Bet vistiek iš jų nors vienas,
(Jauno baisiai noris)
Nužiūrėjus kurią dieną,
Temptiu prie atloriaus.



LIETUVIŲ KARIŲ SAJUNGOS "RAMOVĖ" SPECIALUS LEIDINYS

Lietuvių karių sąjunga "Ramovė", Adelaidės ir Melbourne skyriai, minėdami Lietuvos kariuomenės 35 metų sukaktį, išleido specialų leidinį "Lapkričio 23-ji", kuris eina kaip priedas "Australijos Lietuvis" skaitytojams.

Tai gražus karių sąjungos gestas pagerbiant žuvusius dėl Lietuvos laisvės karių ir prisimenant visus tuos, kurie ir šiandien visais įmanomais būdais tęsia kovą, kad Lietuva būtų laisva.

"AL" redakcija nuoširdžiai dėkoja LKS "Ramovė" vadovybei, kad ji sutiko duoti šį priedą visiems mūsų skaitytojams, o taip pat nuoširdi padėka visiems šio leidinio autoriams už paruoštus straipsnius.

SKAUTŲ S-GAI 35 m.

Šiais metais lapkričio mėn. sueina 35 metai kai Vilniuje (1918 m.) pradėjo veikti Lietuvos skautai.

Lietuvos Skautų Sąjunga per savo eiles praleidusi virš 60.000 jaunimo ir abiejų okupacijų metais atidavusi gausias aukas ant Tėvynės aukuro, šiandien tremties sąlygose persiorganizavusi į PLSS (Pasaulio Lietuvių Skautų S-gą) dar su didesniu ryškumu budi Dievo, Tėvynės ir Artimo meilės idealų sargyboje.

Šią kilnią sukaktį PLSS-ga atžymėjo visuotina S-gos sueiga, t.y. vienu ir tuo pačiu laiku visame pasaulyje įvyko visų lietuviškųjų skautų vienetų sueiga.

Melbourne ši sukaktis prasidėjo pamaldomis šv. Jono bažnyčioje, kurių metu Tunto Dvasios Vadas kun. Pr. Vaseris pasakė gražų šventei pritaikytą pamokslą.

Pamaldų salėje vyko Tunto sueiga dalyvaujant gausiai svečiams ir skautųčių tėvams.

PLSS-gos Australijos Rajono vadui vyr. skautui A. Krausui, Vietos Tuntininkui J. Makuliui ir Dvasios Vadui kun. Pr. Vaseriui pasisveikinus su išrikuotais skautais prasidėjo oficialioji sueigos dalis. Po perskaitytų PLSS-gos vadovybės sveikinimų, skautus pasveikino ir vietos visuomenės atstovai — p. Vingis ALB Melbourne apyl. vardu, p. Gylis vietos Lietuvių R. Katalikų Parapijos Tarybos vardu, p. Antanaitis Kultūros Fondo, p. S. Balčiūnas Ateit. Sendraugių, p. Čižauskas Ateitininkų ir Mr. F. M. De Molnar (Dr. Pol. Sc.) Viktorijos Valstijos Skautų vadovybės vardu.

Pasibaigus oficialiai sueigos daliai, nuskambėjus Himno aidams ir išnešus vėliavą pasidėjo antroji sueigos dalis — lauzas. Inscenizuotą lauzą sumaniai pravedė Jūrų skautas vyr. valt. A. Gabecas.

Be lauzo metu įprastų dainų, raketų ir kitų įvairenybių buvo atlikta melodeklamacijos ir skautų tautinių šokių grupė gražiose tautiniuose kostiumuose pašoko keletą tautinių šokių: Sustą, Žiogelius ir kt.

Lauzas baigtas tradicine daina ... Ateina naktis ...

Alb. Pocius

LINKSMA ADELAIDĖS LIETUVIŲ GEGUŽINĖ

Gražus oras išviliojo daug lietuvių į ALB Adelaidės Apylinkės Valdybos surengtą gegužinę Juodmiškyje (Blackwood) lapkričio 15 dieną. Blackwoodo katalikų bažnyčioje kun. dr. P. Jatulis atlaikė pamaldas, o po to tautiečiai būriais, pėsti ir motorizuoti, traukė į gegužinės aikštę.

Maži, jauni ir seni turėjo čia ką veikti. Vieni vaikė sviedinius, laidė

balionus, gaudė vieni kitus; jaunieji praktitavo šokdami, o vyresnieji išino savo kaulus pakrūmėse gurkšnodami alutį, o kai kur matės ir stipresniųjų ...

Algis Petrikas su N. Skidzevičium parodė "Grėbėjęle", sukėlusią visiems skanaus juoko. Gaila, kad Apylinkės Valdyba nepajavirino gegužinės didesnės programa.

Norėtus pastebėti, kad lietuviai turi jau labai daug automobilių. Jų būta apie 50. Lyginant su praėjusiais metais kai buvo iš viso gal 4-5 mašinos, šuolis labai didelis. Jeigu ir mūsų dvasinė kultūra tokiomis šuoliais progresuotų — būtų labai džiugu ...

Pageidautina, kad Apylinkės Valdyba ar kuri kita organizacija suruoštų dažniau panašius iškilius į gamtą. Savitarpinis bendradarbiavimas visada naudingas.

Buęs

PASIKEITĖ "MUSŲ PASTOGĖS" REDAKTORIUS

"Mūsų Pastogės" redaktorius p. J. Zukauskas nuo šių metų lapkričio 11 d. pasitraukė iš redaktoriaus pareigų ir perdavė jas naujam redaktoriui p. Jurgiui Kalakauskui.

Naujam redaktoriui p. Jurgiui Kalakauskui linkime geros sėkmės ir ištvėrmės šiose pareigose.

PASKAITA APIE MAŽ. LIETUVĄ

Šiais metais sueina 35 metai kaip Tilžėje 1918 m. lapkričio mėn. 20-30 d.d. išsikūrė Prūsų Lietuvos Tautinė Taryba, vėliau persiorganizavusi į Maž. Lietuvos Tarybą.

Šią brangią sukaktį mini viso pasaulio lietuviai. Neatsilikio ir Melbourne.

Lapkričio 8 d. Melbourne šv. Jono bažnyčios salėje p. Bf. Zumeris, dalyvaujant nemažam klausytojų būriui, paskaitė turiningą paskaitą apie Maž. Lietuvą.

Prelegentas turėjo pririnkęs nemažą istorinių faktų iš Prūsų Lietuvos kovų už laisvę, pasinaudodamas ne vien savųjų, bet ir svetimtaučių veikalais.

P-nas Br. Zumeris jau nebe pirmą kartą išsitaria Maž. Lietuvos klausimais, todėl būtų labai gera, jei gerb. prelegentas šią paskaitą papildęs periodinėje spaudoje tilpusiais savo straipsniais M. Lietuvos klausimu, išleistų visa tai atskira knyguite, nes šiandien mes vis dar neturime gerai paruoštos ir svetimtaučių istorikų faktais paremtos knygos mums taip svarbiu klausimu.

P-no Br. Zumerio gerai paruoštas leidinys "Tylinti Tauta" leidžia tikėtis ir daugiau jo rašto darbų.

Alb. Pocius

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS 35 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

Lapkričio 22 d. Adelaidės LKS "Ramovė" surengė Lietuvos kariuomenės 35 metų sukakties minėjimą.

Ta proga buvo išleistas specialus leidinys "Lapkričio 23-ji", kuriame atskiri autoriai papasakojo apie Lietuvos kariuomenės susiorganizavimą, jos vaidmenį kovose dėl Lietuvos laisvės ir jos auklėjamąją reikšmę taikos metu.

Minėjime paskaitą skaitė dail. Ant. Rūkštelė, o meninę dalį atliko lietuvių bičiulė australė pianistė Dorothy Oldham, solistė Elena Rūkštelienė, solistas Paulius Rūtenis ir J. Venslovavičius.

Minėjime dalyvavo per 100 tautiečių.

Buęs

PONUS DUCHAUSKUS
sulaukusius naujo choristo nuoširdžiai sveikina
"Lituania" Choras

SPORTAS

FUTBOLAS

Vytis — Enfield — 3-2.

Lapkr. 24 d. Vytis laimi, bet po didelio vargo. E. Virbos padaryta pradžia pirmose minutėse pasilieka iki pirmo kėlinio pabaigos.

Antro kėlinio pradžioje lengvai sužeistas E. Virba pakeičiamas Petruska, kuris po keletos minučių iš gražios A. Kito pasuotės įmuša antrą įvartį, bet po to ir mūsiškiai gauna vieną.

Kitas taip pat bando šaudyti, bet kamuolis porą kartų perlekia per viršų, tik po gautos iš Petruskos pasuotės, A. Kitas įmuša gražiausią šių rungtynių įvartį. Enfield irigi neatsilieka sušvelnindami rezultata, kuo ir pabaigiamos rungtynės.

Langevičius, Kitas ir Ciplis buvo geriausi žaidėjai. Įvartiai: Virbos, Petruskos ir Kito.

Vyties futbolo komanda vasaros turnyre šiuo metu užima antrą vietą A divizijoje ir yra viena iš kandidatų išeiti turnyro laimėtoju. Ji turi pajėgiausią sąstatą: čia mes randame Pietų Australijos rinktinės žaidėjus A. Kitą, kuris yra vienas iš pavojingiausių puolėjų Australijoje, lošęs kelis kartus už rinktinę centru; Genrį, buvusį rinktinės žaidėją. Jauną ir kylančią žvaigždę Virbicką (Virbą), kuris visuomet kovoją yra pavojingas prie vartų, nes jam vartininkas ne draugas. Čia matome eilę senų veteranų: Langevičių, Sadauską, Ciplį, Sidabrą, kurie atstovavo Lietuvai dar gyvenant Vokietijoje. Karstedas, Vyties vartininkas, ir Bettali gynėjas, tai buvo ir yra nepamainomi žaidėjai, kurie, būdami svetimtaučiai, garbingai gina mūsų klubo spalvas ir mieliai visų mėgiami. Armonas, kuris kaip ir visi kiti kovoja dėl komandos ir lošdamas kraštu sudaro pavojų vartininkui. Petruska jauniausias komandoje, bet kovingas ir tenka tikėtis ateityje iš jo dar bus žaidėjas. Ligį šiol lošęs daugumoje puolime ir pelnęs gerą tuziną įvartų A. Sabaliauskas sušlubavo su koja ir nutarė pasiimti atostogų, bent per vasaros turnyrą, gaila, bet reikia tikėtis jį matysime žiemos sezono. Taigi, šis komandos sąstatas turės susitikti su lenkais gruodžio mėn. 7 d. (Polonia).

Tolimesnės rungtynės bus praneštos vėliau ir bus žaidžiamos tik po Kalėdų.

KREPŠINIS

Vytis — South Adelaide 52-40 (25-12)

Lapkr. 19 d. revansinėse rungtynėse Vytiečiai jau pat pradžioje ėmė kietai dengti savo priešą, o Urnevičius ir Pyragius keletas gražių metimų iš karto rezultata pakėlė ligi 12-2. Australai, matydami pralaimėjimą, paima minutę, bet ir tas jiems nepagelebsti, o tik apsaugoja nuo didesnio pralaimėjimo, nes australai visuomet rasdavo kietą kiauštą prie Vyties krepšio, kur Gurskis su jais per daug lengvai apsidirbdavo.

Antram kėliny rungtynės ėjo daugiau apylygiai, nes mūsų vyrai nematė reikalo su jais draskytis. Mažiau dengiami australai antrą puslaidį laimi vienu tašku savo naudai, bet kadangi pirmas kėlinys buvo lengvai mūsiškių laimėtas ir turėdami atsargoje gerokai taškų, Vytiečiai laimi šias rungtynes. Urnevičius, Gurskis ir Pyragius kaip ir visuomet aikštėje buvo žvaigždės. Taškai: Urnevičius 18, Pyragius 12, Petkūnas ir Visockas po 7, Gurskis 6, Karla 2.

S. A. A. B. A. Vasaros krepšinio turnyras prasidės lapkričio 30 d. Good wood stadijone.

Pereitų metų šio turnyro nugalėtojas Vytis dalyvauja šiame turnyre, be to Taurus taip pat bandys savo laimę.

Turnyras užtruks aštuonias savaites, bus žaidžiama vienas ir finalai.

Edas

KULTŪROS FONDO SUVAŽIAVIMAS

LKF Australijos Apygardos Valdyba š.m. gruodžio mėn. 29 d., antradienį, 9 val. ryto Melbourne, Collingwoode, Hoddle St., St. Philips Church of England salėje, šalia Collingwoodo Town Hall, šaukia Kultūros Fondo atstovų suvažiavimą.

Suvažiavimas laikomas teisėtu atvykus pusei ir vienam atstovui. Skirtu laiku nesant kvorumo, po pusės valandos suvažiavimas vyks ir bus teisėtas nežiūrint atstovų skaičiaus.

Suvažiavimo darbų programa.

- 1). Suvažiavimo atidarymas,
- 2). Mandatų komisijos rinkimas,
- 3). Suvažiavimo prezidiumo rinkimai,
- 4). Sveikinimai,
- 5). LKF centrinių organų pranešimai:
 - a). Valdybos pirmininko,
 - b). Valdybos išdinininko,
 - c). Revizijos komisijos,
 - d). Garbės teismo,
- 6). Diskusijos dėl centrinių organų pranešimų ir apyskaitos tvirtinimas,
- 7). LKF skyrių pranešimai.
- 8). Australijos LKF statuto projekto svarstymas ir jo priėmimas,
- 9). LKF artimiausieji darbai,
- 10). LKF Australijos Valdybos būstinės nustatymas,
- 11). LKF sekančių atstovų suvažiavimo vietos nustatymas,
- 12). Centrinių organų rinkimai:
 - a). Australijos Valdybos,
 - b). Australijos Kontrolės Komisijos.
- 13). Sveikinimai, rezolucijos,
- 14). Siūlymai ir sumanymai,
- 15). Suvažiavimo uždarymas.

SUVAŽIAVIMO ATSTOVAI

Į šį suvažiavimą kviečiama:

- 1). LKF Australijos Apygardos Valdybos nariai,
- 2). LKF Australijos Kontrolės Komisijos nariai,
- 3). Australijos Garbės Teismo nariai,
- 4). ALB Krašto Valdybos pirmininkas ar jo pakeičiamas, Valdybos narys,
- 5). LKF skyrių pirmininkai, ar jų

įgaliotas sk. valdybos narys, 6). Nuo kiekvieno L.K. skyriaus rinkti 3 atstovai. Jeį skyriuje narių daugiau kaip 50, tai nuo kiekvienų sekančių 25 dar po vieną atstovą.

- 7). Buv. LKF Australijos Apygardos pirmininkai,
- 10). ALB seniūnijų seniūnai,
- 8). Kiekvienos savaitgalio mokyklos vedėjas ar jo įgaliotas tos mokyklos mokytojas,
- 9). ALB apylinkių pirmininkai,
- 11). "Mūsų Pastogės" redaktorius,
- 12). "Australijos Lietuvis" redaktorius,
- 13). Muzikų, dailininkų, rašytojų, žurnalistų kolektyvų po vieną atstovą,
- 14). Dail. "Aitvaras" kolektyvo atstovas,
- 15). Adelaidės Teatro-Studio atstovas,
- 16). Melbourne Teatro Mėgėjų kolektyvo atstovas.

Balsavimo teisę turi tik tie atstovai, kurie yra K. Fondo nariai. Atstovams, kurie nėra K. Fondo nariais, sudaroma galimybė jais būti atvykus į suvažiavimą. Atstovai prašomi pasirūpinti įgaliojimais. Atstovai, kurie reikalingi nakvynės, prašomi iš anksto pranešti Valdybos sekretoriui J. Valiui, 1 Moore St. South Yarra, Vic.

Į posėdžių salę iš City vykstama: iš Princes Bridge Station kiekvienu traukiniu iki Collingwoodo stoties ir iš čia 3 minutes pėsčiomis ir 2) iš Collins st. stramvajais Nr. 42, 45, 47 iki Hoddle st. (St. Johns Church) ir iš čia pėsčiomis Hoddle st. apie 5 minutes Collingwoodo Town Hall kryptimi.

Prašome visų atstovų šį pranešimą laikyti oficialiu pakvietimu į suvažiavimą. Taupumo sumetimais asmeniški kvietimų nebus siunčiama.

Apygardos Valdyba neturi žinių apie muzikų, dailininkų, rašytojų, žurnalistų susiorganizavimą ir jų kolektyvus. Tačiau Valdyba mano, kad šių sričių atstovų dalyvavimas K. Fondo suvažiavimuose būtų pagyventų mūsų kultūrine veikla med registre. Šios rastelė bendra sąlyga, kad visi atstovai šį suvažiavimą.

LKF Australijos Apygardos V-ba

INFORMACIJOS

IŠPERKAMI PASKUTINIEJI PASKOLOS LAKŠTAI

Pranešame, kad pradendant šių metų gruodžio 1 diena išperkami visi mūsų paskolos lakštai, kurie baigiasi skaičiais

3, 4 ir 8

Lakštai priimami į "Australijos Lietuvis" prenumeratos mokėstį, apmokėjimui už knygas arba apmokami grynais pinigais.

"Australijos Lietuvis" Leidykla

RANKDARBIŲ PARODA

Povilas Matiukas ruošia šių metų gruodžio 12 ir 13 dienomis šv. Juozapo bažnyčios salėje savo darbų parodą. Bus išstatyta apie 100 įvairių rankdarbių rūšių. Odos dirbiniai: pininginės, rankinukai, portfeliai ir kt.; kilimai maži ir didesni; lietuviški audiniai su staklėmis (bus pademonstruota audimas); vytelių dirbiniai ir tt.

Tinka dovanoms Kalėdų švenčių proga. Kainos žemos, dovanos vertingos. Kviečiame visus tautiečiams atsilankyti ir vietoje įsitikinti.

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVANORIŲ - KURĖJŲ ŽINIAI!

Lietuvos Kariuomenės savanoriai - kūrėjai nori gyviau dalyvauti Lietuvos laisvinimo talkoje ir prisidėti prie veikimo kovoje prieš pasaulio komunizmą.

Sekant š.m. gegužės mėn. 22 d. Čikagoje USA savanorių - kurėjų susirinkimo išrinktos valdybos nutarimą, atgaivinti visame laisvame pasaulyje Lietuvos Kariuomenės Savanorių - Kūrėjų Sąjungą, Sydney gyvenančių savanorių - k. grupė imasi žygio

įsteigti L. K. Savanorių - Kurėjų Sąjungos N.S.W. valstybės skyrių.

Tam reikalui N.S.W. valstybėje gyvenantieji L.K. Savanoriai - Kūrėjai kviečiami atsilepti ir iki sausio 1 d. 1954 m. pranešti apie save sekančias žinias:

- 1). Vardas, Pavardė.
- 2). Gimimo data.
- 3). Į Lietuvos Kariuomenę įstojimo data ir
- 4). Savo dabartinį adresą.

Zinias prašome siųsti šiuo adresu: Mr. V. Šliogeris, 17 Belmore Ave., Belmore N.S.W.

Zinias surinkus bendrame susirinkime ar korespondenciniu būdu bus renkiami skyriaus valdomieji organai. Apie tai bus painformuota.

Inciatoriai

1954 m. nuo sausio mėn. 2 d. iki 17 d. (dviem savaitėm) Aldingos pajūryje ateitininkų iniciatyva ruošiamas lietuviškam Adelaidės jaunimui stovykla.

Šalia fizinio lavinimosi ir poilsio programoje numatyta išmokyti vaikus dainų, tautiškų žaidimų, tautosakos ir kt.

Stovyklon priimami ir vaikai neateitininkai.

Už lovą vienai nakčiai reiks mokėti 1/6 (savaitei išeitų 10/6). Už maistą vienai savaitėi £1.10.0.

Užsirašyti galima pas p.p. A. Stepanienę, G. Vasiliauskienę ir A. Kubilių.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

J. Noreikai — Iš gautų £1.10.0 už 1953 m. pren. užskaityta £1 ir 1954 m. prenum. s-ton įrašyta 10/0.

S. Jokūbaičiui — £5 gauta. Ačiū. £1.10.0. įrašyta Vasario 16 Gimnazijai. £1 Tautos Fondui, £2.10.0 AL 1954 m. prenumeraton.

St. Kranauskui — Iš gautų £2.10.0 užskaityta AL 1953 m. prenumeraton £2 ir 10/0 jau 1954 metams. Ačiū.

L.K.F. Australijos Apygardos Valdyba suvažiavimo proga rengia Melbourne, gruodžio 30 d. muzikos, literatūros, dainos ir išraiškos šokių **VAKARĄ — KONCERTĄ** Dalyvauja žymiausios meno pajėgos iš Adelaidės, Sydnejaus ir Melbourne. Nepraleiskite progos ir sekite vėlybesnius pranešimus spaudoje.